Ч. 22 (14.854). Львів, вівторок 1. лютого 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Перемога національних військ у південній Еспанії.

Після довшої підготови червоні приступили до офензиви у провінції Естрамадура у напрямі Віля Франка де Льос Баррос, що є ключем до важного залізничого вузла Меріда. Червона піхота при підтримці літаків заатакувала місцевости Оронеза і Талявера.

Національна головна кватира повідомляє, що південна національна армія по 4-годинній битві розбила ворожий фронт, широкий на 20 км., і посунулась 10 км. у становища червоних.

ПЕРЕМОГИ НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

Цей самий комунікат стверджує, що національні війська на відтинку Хака відбили з великими втратами наступ червоних, зовсім розбиваючи один курінь.

На відтинку Граха Торрасермоза національні війська проломили фронт червоних, які потерпіли чималі втрати. У Санта Барбара здобули національні війська копальні олова і багатий воєнний матеріял; 242-ох червоних вояків дісталося до неволі.

155 убитих і понад 500 ранених на вулицях Барсельони.

ВИСЛІДИ НОВОГО НАЛЕТУ.

Вчора (неділя) пополудні національні літаки виконали 2 налети на Барсельону, скидуючи у червону столицю 40 тон бомб. Дві вулиці в середмісті зовсім знищені; на диво положена між ними церква не ушкоджена. Підчас бомбардування згинуло 155 осіб, ранено понад 500.

Як подає національний комунікат, є це відплата за налет на Салямаику.

МОСКАЛЬ — ВОЖДОМ ЕСПАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ЛЕТУНСТВА.

Як подає еспанська національна преса, совітського летуна Турнова, який перед кількома місяцями приїхав до Катальонії, іменовано вождом червоного летунства.

Ще один швайцарський кантон видав війну комунізмові.

У льозанському кантоні відбулося референдум у справі заборони організацій звязаних з комуністичною партією. Воно покінчилося великою перемогою правиці: 34.536 голосуючих висловилося за забороною комунізуючих організацій, лише 12.693 проти.

У самій Льозані, де в листопаді 1937. р. комуністи дістали при виборах коло 10.000 голосів, тепер проти внеску голосувало лише 4.536 осіб.

Ліга Націй супроти китайсько-японської війни.

Літвінов у порозумінні з китайським делеґатом до Ліґи Націй Велінґтоном Коо поставив внесок приступити до протияпонських санкцій. При цьому не пристосовано нормальної процедури, не поставлено внеску Раді Ліґи. На конференції, на яку зібрались Іден, Дельбос, Коо і Літвінов, цей останній запропонував переформувати на сесії Ради резолюцію, яка дозволяла б поодиноким державам дати Китаєві зброю або фінансову поміч. Цим способом Літвінов хотів дістати апробату на совітську поміч для Китаю.

Цей внесок мала Рада розглянути на вчорашньому раншьому засіданні, але кінець кінцем відложено його до нині.

З огляду на теперішне безсилля Ліґи Націй треба сумніватися, щоб вона анґажувалась в якусь нову санкційну акцію. Анґлія, Франція — як пише „Пті Парізіен" — не посунуться в цій справі дальше, як Злучені Держави.

ФРАНЦУЗИ НЕ СПІШАТЬСЯ ПОМАГАТИ КИТАЄВІ.

Права французька преса гостро виступає проти китайського делеґата до Ліґи Націй, який домагався індивідуальної помочі Анґлії та Франції проти Японії.

„Матен" іронічно підмічує, що Китай, який постійно спроваджував для своєї армії зброю та інструкторів з Німеччини, тепер нагло хоче французької фінансової помочі. „Епок" радить урядові поступати обережно у далекосхідніх справах, бо СССР хоче їх використати до збройної інтервенції. Це довело б до світової війни, яка не булаб в інтересі Франції.

ЯПОНСЬКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ СССР.

Японський міністр закордонних справ Гірота оголосив енерґійний протест проти СССР, який припинив почтовий оборот пачками з Японією. Ця репресія — мовляв — не має ніякого відношення до факту, що японці затримали совітський літак, який нелеґально перелетів кордон і причалив 200 км. від нього, у глибині манджурської території.

Найкраща подяка Рідній Школі за святочні бажання приходить чеком Рідної Школи.

Положення учительства в УССР.

„Ізвєстія" гостро критикують нарком освіти УССР, який залюбки звільнює з посад учителів та урядовців без поважних причин. Напр. одну учительку, маму 5-ох дітей, звільнили лише за те, що вона щороку приводила на світ одну дитину. Начальник виділу середніх шкіл наркому Козлов признався, що він звільнив без причини 500 осіб з посад. З огляду на те „Ізвєстія" домагаються чистки в київському наркомі освіти (АТЕ.)

ПІД ДИКТАТОМ Т. Ш. Л.

НА ШЛЯХУ ДО ПОВНОЇ ЛІКВІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА В ПОЛЬЩІ.

Вже за Австрії засновувало „Товариство Школи Людовей" приватні школки нераз для смішно малого числа дітей, нерідко для 10-ти, або 5, а навіть для 3-ех дітей, щоби тільки задержати „польську плящувку" серед українського моря. Після війни ті школки Т. Ш. Л. перейшли на етат державний, а що в дотичних українських громадах були звичайно більшеклясові українські школи, то ті школки (нераз з кількома польськими дітьми) лучили з нашими школами (нерідко зі сотнями українських дітей) як „рівні з рівними", а на ділі — польську.

Так воно ділось тоді, коли керма в Польщі і керма Т. Ш. Л. находилася в руках русофільських „ендеків", непереєднаних ворогів українського народу й української ідеї.

Коли в 1931 році змобілізована потравнева „санація" викинула з проводу Т. Ш. Л. вшехполяків Ґломбінського, Сікору й інших, і на їхнє місце вибрала „своїх" людей — тоді „ендеки" підняли єрихонський крик що повіє інший вітер в сторону українців, що це відібється на польському стані посідання і т. п.

Переможна „санація" з місця спростувала такі нічим необосновані ендецькі „підозріння", а тодішний генеральний освітній референт Т. Ш. Л. і заразом начальник Головного Відділу у Львівській Шкільній Кураторії, Д-р Артур Копач оголосив у вересні 1931 р в польській пресі, що:

„Теперішна, державна ситуація вимагає, **щоби особливий натиск покласти на східні окраїни! Щоби найсильніше зміцнити польщину і польську культуру на східних окраїнах.., тепер не вистачає** вже оборона польського стану посідання на східних окраїнах. **Треба перейти до офензиви на тому відтинку державно-творчої праці...**"

І пішла заповіджена „офензива" не тільки на виховно-освітніх ділянках, не тільки при помочі творення нових косьцюлків, каплиць, „домув людових" і т. п. „плящувек", але Т. Ш. Л. ухвалює резолюції також у справі польської кольонізації східніх окраїн та домагається заборони продавати хоч клаптик землі в українські руки!

Очевидно в усій цій акції державна адміністрація не може доглянути переступлення компетенцій Т. Ш. Л. Навпаки, в усіх таких маніфестаційних зборах Т. Ш. Л. беруть участь представники державних властей, вітають ті збори та уважно прислухуються їхнім ухвалам.

Наступ Т. Ш. Л. саме в повному розгоні. Зазначилось це особливо на Загальному Зїзді Т. Ш. Л. у Львові, в днях 13. і 14. листопада 1937 р., в якому взяли участь і вітали Зїзд представники уряду, війська і шкільної влади (куратор д-р. Купчинський). Цей Заг. Зїзд Т. Ш. Л. ухвалив основне домагання, що „народня школа мусить бути сперта на державній мові навчання і по дусі повинна бути польська."

Після того шк. куратор д-р Купчинський видав заборону переводити шкільний плебісцит за українською мовою навчання, якщо в даній школі нема ще 7 літ або вже є більше як 7 літ від останнього правосильного рішення про мову навчання. До речі, та заборона противорічить розпорядкові міністерства освіти 7/I. 1925 р. і дотеперішній практиці шк. влади, почавши від 1925 р.

Та на цьому не кінець. Т. Ш. Л. оголосило в польській пресі поклик до тих, що мають обовязок леґалізувати підписи батьків на шкільних деклараціях за українською мовою навчання; отже до громадських урядів, нотарів, суддів і старость, „щоб не леґалізували підписів".

Негайно після того старости заборонили війтам „стверджувати власноручність підписів", а львівське староство заборонило Рідній Школі займатися шкільним плебісцитом за українською мовою навчання під загрозою припинення діяльности або взагалі розвязання Товариства, хоча Рідна Школа по думці § 5 буква „в" свого статуту має право й обовязок боронити інтересів українського шкільництва й учительства. Очевидно, проти тої загрози внесла Головна Управа Р. Ш. своєчасно рекурс до львівського воєвідського уряду.

Одначе Т. Ш. Л. без ніяких перепон веде дальше шкільний плебісцит за польською мовою, бо це „що іншого", та виступило з новою ініціятивою у справі остаточного зліквідування всього українського шкільництва в Польщі. Польська преса повідомляє, що на днях відбулися в цій справі збори голов 15 кружків Т. Ш. Л. львівського повіту і 9 інших організацій. Ухвалили заснувати комітет будови „домув людових", польських шкіл, костелів і каплиць, щоби кожна місцевість мала костел або каплицю і польський „дом людови". Крім того ухвалили такі резолюції:

1) Перевести плебісцитову акцію за польською мовою навчання в усіх місцевостях, де українці переводили шкільний плебісцит за українською мовою навчання.

2) Зокрема переводити такі шкільні плебісцити за польською мовою навчання в усіх місцевостях, де є ще українські школи.

3) Головний Виділ сформує петиції польського громадянства на області Кураторії Л. Ш. О. за зміною шкільного закону з 31./VII. 1924 р. в дусі польської держ. рації, щоб увести польську мову навчання в усіх прилюдних школах; особливож необхідно скасувати шкільний плебісцит. Видрукувати петиції у відповідному числі примірників і розіслати ті друки до всіх польських осередків в терені та розвинути широку пропагандивну акцію за найчисленнішим збиранням підписів.

Щодо першої резолюції, то звертаємо увагу на статтю посла В. Кузьмовича п. н. „Друга фаза шкільного плебісциту" і радимо придержуватися поданих там інформацій та вносити рекурси по зразку поданому в ч. 20. „Діла" з 29. I. 1938 р.

Поклик другої резолюції за польським шкільним плебісцитом у громадах, де ще є українська школа — не має законного обоснування. § 10. міністер. розпорядку з 7./I. 1925 р. (Д. З. Р. П. ч. 3, поз. 33.) постановляє, що вносити шк. деклярації за польською мовою навчання можна тільки в тих місцевостях, де українці переводили шкільний плебісцит за українською мовою навчання. Зате ніякий закон ані мін. розпорядок не передбачує можливости переводити самостійно шк. плебісцит за польською мовою навчання.

Не будемо ставати в обороні закону Грабського з 31./VIII. 1925 р., який своєю структурою розділює громадян польської держави на упривілеєних і покривджених та який спричинив нам страту поверх 3.000 українських шкіл. Стверджуємо тільки, що польські апетити зросли й еволюція поступила так далеко, що для Т. Ш. Л. навіть — закон Грабського — це нині кривда для польського народу!! Це дуже характеристичне, як зразок теперішніх польсько-українських відносин.

Очевидно постулятів Т. Ш. Л. не можемо легковажити, тим більше, що — як виказала дотеперішня практика — за словами приходять діла. Тому проти цілковитої ліквідації українського шкільництва повинні якнайрішучіше запротестувати всі українські партії, Українська Парляментарна Репрезентація і ввесь український народ зокрема звернути увагу українським батькам, щоб не далися піддурити й не підписували ніяких петицій.

І. Г.

Холм лежить за Бугом.

II.

ТИХЕ МІСТО З ГОЛОСНИМИ СКАНДАЛАМИ.

Властиво Холм не змінився, хіба побілів від зими й почорнів від болота. Ранком відпустило, закапотіло з міщанських, критих гонтами дахів. Ну, що нового можна тут знайти? Тихе місто, але це так тільки назверх, бо в дійсности — широко про нього лине фама. Раз-у-раз комуністи, афера з заваленою ще „живцем" дирекцією залізниць, страйк проти жидів у лічниці, ендецькі бешкети у гімназіях і те і це й тамте; шумливо тут, цікаво. А українці?

Тих не видно, але є, були і знову починають бути.

Бо Холм вже так споконвіку „привик", щоб тільки раз у рік заміняватись в українське море — на Пречисту. І так було останньої Пречистої: народу прийшло більше, як щорік. Цікаво було, й справді варто пригадати, що того дня посвячено нову корогву місцевого церковного брацтва, реституованого після занепаду у 1852 р.

Корогву з образом Пречистої уфундувало тутешнє міщанство, горде на свої високі, бо ще княжі традиції, як і на те, що за шість століть не піддалося цілковито чужому наступові, що мав його збити з ніг, розторощити, переломати. Дарма!

НА ВИСОКІЙ ГОРІ СТОІТЬ ХОЛМСЬКА КАТЕДРА.

Може й дійсно Галичина так мало знає про минулу і сучасну Холмщину і північні землі, що аж часами сором признатися до тої незавжди зрештою через нас завиненої — ігнораниії. Але нема з певністю ані одного галичанина-українця, особливо галицького духовника, що не знав би, чи не чув про існування і долю славної холмської катедри, що побіч володимирських, львівських, почаївських чи київських святинь завжди була стовпом віри і національної сили. Холмська катедра належить до найстарших архитворів українського церковного будівництва.

Заслужений дослідник холмської старовини, уніятський єпископ Яків Суша (XVII. в.) записав у свому „Феніксі" оповідання, що фондатором холмської катедри був Володимир Великий; за переказом Іпатіївського Літопису, катедру збудував Данило Романович коло 1235 р. після перенесення ним епископського престолу з Угровеська до Холма. Яка з тих двох версій правдива — невідомо, але правдою є, що холмський собор був твором нашої найславнішої княжої епохи. Фактом є, що на камінному запрестольному стовпі, що його в 1638 р. розібрав епископ Мет. Терлецький, був грецький напис: 1001 рік. У стінах старої княжої катедри сотні років спочивали вічним сном тлінні останки геройських князів (Данило, Роман, Шварно, Михайло) благочестивих київських митрополитів, достойних холмських владик і інших архиєреїв. Підчас великої пожежі у 1259 р. катедра була згоріла, але князь Данило відбудував її знову. Загальну увагу звертала тоді внутрі собору прегарна велика мармурова чаша для хрещення дітей, якої особлива краса схоронилась до нині в холмській народній легенді. Опісля катедру сплюндрували татари, потім знов її відбудовано. Від 1596 р. катедра перейшла на власність уніятів (в цьому році холмський еп. Збируйський приймає унію), а згодом сталась власністю оо. Василіян. Зборовська угода поляків з Хмельницьким переказала катедру православним, але вже в 1652 р. перейшла вона знов до оо. Василіян, які здеформували її вигляд численними латинськими надлатками. І врешті у 1875 році, після переходу уніятів на православя, — холмську катедру знов замінено на православний собор, щоб кількадесять років пізніше замінити її на... костел.

Стоїть холмська катедра на високій, панующій над містом горі. Її доля — символ зміненої долі цілого краю, над яким виросли її вежі. Тепер піддано велику покнязівську будівлю основній операції. Здеформовано василіянські вежі, забілено усі мистецькі фрески й образи внутрі, вирвано чудові мозаїки, зірвано навіть підлогу. Внутрі катедри панує тепер біла тиша. Іконостас спалений. І лише одна невелика копія чудотворного образу завішена над вівтарем нагадує минуле. Оригінал чудотвороного образу холмської Божої Матері вивезений до Московії.

В день українського відпусту тисячі людей відвідали катедру. Якісь пані з якогось „зв... зку" старались продавати дуже вдало підроблені ікони холмської Богоматері з польськими написами, але жінки, що звичайно розпитують за такими памятками, минали їх здалека.

ОБЄКТИВНІ ПАРАЛЕЛІ.

Зорганізована в той день великим накладом труду і гроша польська національно-релігійна маніфестація не вдалася, хоча детально обдумано і переведено підготову до неї.

Видано десятки тисяч спеціяльної пропагандивної брошури п. н. „На сьвенто Зем... Хелмскей", а крім цього — багато ріжних молитовників, патріотичних віршиків, образків тощо. Подбали навіть за складані штудерні паперові лямпіони (діти це люблять!) для учасників процесій, з видрукованими на стінках прозорого паперу відповідними віршиками про Холмщину.

Польське Радіо поспішило очевидно (вже пятий раз) зі спеціяльною авдицією, усі польські крамниці дали до брошур оголошення. І не дивно. Нагоду використано недвозначно для бойкотової протижидівської акції. Ще й сьогодні мало не на кожному ступні сходів до колишньої княжої катедри читаєте вимовні наліпки написи: „Добри католік не може бить жидовскім Войткем".

Якіж висліди дала ця ціла пропаганда? Цілком пересічні. На свято прибуло зпоза Холму не більше як 2.000 людей, при чому переважаюча частина прийшла в процесіях. Решту дав сам Холм (міщани й урядовці), в якому ч... же урядова статистика нараховувала ще в 1931. р. 13.230 римо-католиків. Слід теж підкреслити, що половина населення Холму за... учні, а всі школи в день пропагованого ... ками й радіом свята були вільні від науки. Латинські священники виголошували — треба признати — вдержані проповіді, дійсно правдоподібно до переконання, що гострі ... ки на православних лише зміцнюють ст... сідання тих останніх. Кульмінаційним моментом свята була молитва за „навернення ... них"... В 4. год. попол. Холм цілковито ... стошів.

Колиб тепер хотіти перевести порівняльну паралелю між двома святами — вистачалоб на місці невеликої розмірно цифри учасників ... шого поставити число 12.000 і додати до ... го два такі слова: прийшли без ніякої ... ви з нічийого боку, без ніякої організації.

Саме в день православного українського відпусту, наємні робітники почали зривати старі мури катедральної дзвіниці. Влада ... непотрібною камяною брилою. Детонації ... міли над містом і відбивались серед людей на православному святі. Одначе на обличчях людей не робили вони ніякого враження.

СУЧАСНЕ ОБЛИЧЧЯ ХОЛМУ.

Сучасний Холм — місто з двадцятьма тисячами мешканців. Цифра останнього урядового перепису вказувала в ньому всего на дві тисячі українців, підчас коли з ... повіті було їх 37.5 тисяч.

Значіння Холму не лежить у цифрі населення. Не треба забувати, що великої ... населення творять чужі, замісцеві урядовці, залізничники, вчителі, купці. Досить глянути на велитенську понуру червону масу ... до вжитку будов, трупів залізничної ... що стала джерелом неймовірних афер і ... спольонізувати Холм до тла, щоб ... Холм треба вважати культурним центром ... Холмщини без огляду на його національний склад. Він до того покликаний історією і ... дицією найновіших років. Тут містилось ... й після війни живуче джерело народної ... ської сили, тут був центр цілого великого ... розидженецького руху, що полумям ... обнови обхопив був цілу холмсько-підляську землю.

Дарма, що нині збудований за гроші ... Холмщини та жертвенних ... дім — не наш. Дарма, що на 9 лікарів ... нема ніодного українця, дарма, що ... „наш" адвокат, дарма, що школи ... мала церква, засипана Данилові ... істнують музеї — гордість нашого ...

...ючо студентства, дарма, що сотні викривлених душ багріє від таємних дум про... красну площадь...

Над Холмом починають рожевітися нові зорі. Поволі, тихо, вперто. Тут і там дає знати про себе гурт позитивних, робучих людей. Уже й у Холмі починає оселюватись наша інтелігенція, довкруги Холму по селах скомунізована ще до недавна молодь ...дає брацтва тверезости і церковних приятелів.

ЗАБУТІ РОКОВИНИ.

Наша преса рідко може собі дозволяти на люксус — оригінальних закордонних кореспонденцій. Але й тут ми вже не останні. Ось приклад, у вересні м. р., коли Німеччина так урочисто святкувала „сімсот літ Берліна", всі наші щоденники мали свої спеціяльні звіти з того радісного свята великого германського народу. Але про Холм, наш сивий Холм, що згідно з датою Галицько-Волинського Літопису повстав як княже місто рівночасно з Берліном (1237) згадав лише один, єдиний журналіст, принагідно, в сімох віршах!

Проґавили ми рідкі роковини, хоча так любимо всілякі ювилеї й академії. А проте рокови не одинока нагода. Українська молодь галичани. Холм чекає на ваших — своїх молодих лікарів, адвокатів, дентистів, кравців, фотографів, купців, фризієрів, бо Холм і Холмщина не вспілі ще сама заповнити ряди своїх провідників.

ІСТОРІЯ — УЧИТЕЛЬКА ЖИТТЯ.

Стою на самому вершку катедральної холмської „Гірки". З церкви, що її у 1884. р. збудували понад холмською катедрою москалі за гроші Пестринова, (з мармуру й самоцвітів) умістивши понад входом вимовний напис: „І будет єдіно стадо і єдін пастир!" — не залишилося сліду.

Самоцвіт душі холмського українського народу пролежав уже в пітьмі історії довгі століття. Одначе він нічого не втратив зі своєї давньої вартости, заржавів, померкнув, але й далі лежить за Бугом, там, де його положила доля.

Роман Гучванович.

—о—

УНДО.

II ЗАСІДАННЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ.

(Комунікат.)

29. січня 1938. р. відбулося друге засідання Центрального Комітету УНДО, на якому вибрали заступників голови партії, секретаріят і членів екзекутиви. Заступниками голови партії стали: **посол Володимир Целевич, інж. Юліян Павликовський, о. пралат Леонтій Куницький і пос. д-р Степан Витвицький.** Головним секретарем вибраний **д-р Франц Свістель**, заступниками головного секретаря — ред. Зенон Пеленський і м-р Богдан Бородайко.

До екзекутиви партії ввійшли: д-р Степан Біляк, пос. Дмитро Великанович, д-р Михайло Волошин, пос. Володимир Кузьмович, п. Евгенія Макарушкова, д-р Любомир Макарушка, д-р Олександер Марітчак, сен. Остап Луцький, пос. Зиновій Пеленський і інж. Микола Творидло.

На тому самому засіданні вибрано редакційну комісію для устійнення тексту декларації, яку мають підписати всі члени Центрального Комітету згідно з ухвалою Народнього Зїзду. До Комісії ввійшли: д-р Михайло Волошин, пос. Володимир Кузьмович, д-р Любомир Макарушка і сен. Остап Луцький.

Для перегляду та скоригування організаційного статуту партії вибрано теж окрему комісію, до якої ввійшли: д-р Степан Баран, посол Володимир Целевич, посол Володимир Кузьмович, д-р Любомир Макарушка, д-р Олександер Марітчак, крім того голова партії і головний секретар.

Становище УПР супроти польської армії.

ЗАЯВА ПОСЛА ВОЛОДИМИРА ЦЕЛЕВИЧА, ВИГОЛОШЕНА 28. СІЧНЯ Ц. Р. В ЧАСІ ДИСКУСІЇ НАД БУДЖЕТОМ МІНІСТЕРСТВА ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ ТА ВІДПОВІДЬ МІНІСТРА КАСПШИЦЬКОГО.

В попередньому числі „Діла" подали ми короткі звідомлення з дискусії над буджетом міністерства військових справ у буджетовій комісії сойму. У цій дискусії — як ми вчора згадали — забирав слово пос. Целевич, що виголосив таку промову:

„Панове знають нашу засадничу декларацію про відношення українського громадянства до армії. У тій справі не маємо що більше додати. Справді залежить нам на оборонній силі армії. У нинішніх часах війна є тотальна, себто ведуть її всі, ціле громадянство. Тому настрої громадянства це не байдужна справа. Думаю, що коли українці здавили серед себе та унешкідливи розкладову роботу Комінтерну, то не тільки зробили для себе корисну річ, але причинились до скріплення оборонної сили держави.

„На жаль мусимо підкреслити, що що торкається ресорту військових справ, українське громадянство має цілу низку постулятів. Ось наприклад: Маршал Сьміґли-Ридз велить військовим стояти осторонь від політики. У нас не все так діється. Згадаю про одні летючки, про участь військових у деяких нарадах та акціях, які мають протиукраїнський характер, про деякі виступи й реферати військових у терені та у Варшаві. Відтак вичислю деякі наші постуляти, як ось: приймання українців до фахових військових шкіл, авансування тих, що відбули військову службу, поширення духовної опіки над вояками греко-католицького і православного віроісповідання, справа розвитку українських спортових організацій, справа військових оборонців, справа достав для армії, справа поведінки у відношенні до українців при бранці і т. п. Свідомо не подаю фактів і доказів. Роблю це тому, бо не вважаю відповідним порушувати їх у публичній дискусії. Те все предложу Пану Міністрові на окремій конференції."

У своїй відповіди на заторкнені в часі дискусії питання міністр військових справ ген. Каспшицький на цю промову посла Целевича заявив, що Польща не виречеться праці вояків національних меншин ані в часі мира ані війни. Міністр переконаний, що вояки-громадяни цих національностей виконають свою працю згідно з обовязком. Вірю в це і на це рахую.

„Щоб можна було це зусилля спільно виконати, мусимо мобілізувати вояцького духа не тільки в рамах польського громадянства, але й громадянства, що його пос. Целевич репрезентує. Розагітовані елементи треба знетралізувати і зліквідувати. Тому ще раз беру на себе повну відповідальність — я уповажнив деяких старшин до участи в суспільній праці, якої завданням є саме цього духа мобілізувати. Не гадаю, що я зле зробив. Політична праця заборонена наказом начального вожда і свідомістю шкоди для польської армії, яка має місію того роду, що не може мішатися до політики. Це аксіома".

ЕДМОН АБУ.

3

ПАРЦЕЛІ НА ПРОДАЖ.

Оповідання.

Одного дня артист тратить терпець і кричить до Шанґрі:

— Ти осел! ти не розумієшся на добрих образах! забирай собі це свинство!

Антиквар хапає за першорядне полотно і тікає як гієна. Ніхто не знає його ґалерії. Вона нагадує печеру льва: всі знають, що туди входить, але ніхто не знає, що звідти вилізе. Все, що він дістає, він перепродує і вимінює. Коли хтось найде свій твір у чужих руках, Шанґрі відповідає: „Я заміняв його на Фан Дайка!" А який артист не був би гордий від такої заміни?

Турнер не дав йому ніколи ні образця. Річ проста: коли хтось продає образи, то їх не розбиває. Але якби його подружні пляни здійснилися, то він обіцяє собі його щедро винагородити.

Обидва прийшли точно на умовлену годину. Була 2-га година, коли вони застукали до мешкання п. Ґаяра. Розалія сама відчинила їм двері. Тітка вийшла була зі служницею на базар. Вона запросила їх до їдальні, сказала Шанґрі, що він хотів знати про здоровля родини і при цім собі представити Турнерові, як це звичайно робимо, коли знайомимося з людиною, про яку ми багато чували. Вона не знала, на яких умовах батько продає парцелі і чи згодився би їх поділити наполовину, але показала йому літографічні пляни. Анрі попрохав визичити йому цей плян на день-два з тим, що він принесе його і порозуміється з паном Ґаяром.

Розмова була не довша, ніж дві хвилини, але маляр вийшов очарований.

— Ну, як? — спитав його Шанґрі на сходах.

— Дай мені спокій. В очах скачуть мені вогники, немов то я побачив італійський краєвид.

— Дуже багато ти не помилився. Родина Ґаяр'ів виводиться з Нарбони, римського міста. Ґаяр є гордий на те, що його предки були завойовниками світа.

Анрі дивився на дім Ґаяра, Шанґрі сміявся:

— Шкода твоїх очей. Вікна його помешкання виходять з другого боку на подвіря. А донька тобі подобається?

— Не жінка, а богиня. Я уявляв собі, що побачу якусь Бальзакову Евгенію Ґранде, що засохла від скнирства і самітности. Я ніколи не уявляв собі, що вона може бути так гарно розвинена, як квітка. Вона має двацять років? Усі грецькі статуї є в тому самому віці.

— А очі?

— Я бачив не тільки її чорні великі очі, гарне каштанове волосся, божеськo зарисовані брови, горді уста, білі зуби, ніжні пальці і вуха наче мушлі з Антилів. Я навіть запамятав собі її сукню з англійської альпаки і комірик з маншетами, які мусіла робити сама, бо готових таких нема. На руках не має перстенів, вуха для ковтків не проколені... Я все знаю напамять.

— О, то погано! Коли серце починається мішати до інтересів, то я вже не маю що тут робити! — крикнув Шанґрі.

— Я мусів наговорити сила дурниць, бо я був майже непритомний. Може вперше в життї я відчував повне щастя перед такою досконалою красою.

— Но, добре. А тепер ходімо подивитися на другу сторону медалі.

— На яку?

— На парцелі.

— Навіщо мені парцелі! Навіть якби ця дівчина не мала сотика то я був би готовий з нею женитися!

— Можеш робити як хочеш. А коли парцелі будуть тобі непотрібні, можеш мені їх відступити. Я вже давно тужу за тим, щоб бути землевласником.

Коли Ґаяр вернувся до дому, Розалія оповіла йому, що Шанґрі привів зі собою молодого артиста Анрі Турнера у справі купна парцель, і що вона позичила йому пляни і що він вернеться, щоб порозумітися щодо купна.

— Але — додала вона накінець — я заложилася би, що він прийшов сюди за якоюсь іншою справою. Говорив так, якби не знав, чого хоче. Він виглядає занадто добре на звичайного купця.

Ґаяр ані не зморщився, тільки потер собі ніс і сказав:

— Нехай би той Шанґрі не вмішувався до несвоїх справ. Я піду до нього завтра і скажу, щоб відобрав пляни від того молодця і сказав, чого хоче.

II.

На другий день у год. 8-ій зранку Анрі ледви одягнувся у свій домашній халат, коли Сніговик увів до кімнати якогось високого добродія, дуже чемного, трохи несміливого та офіцiяльного з прегарним великим носом. Це був пан Ґаяр. Він сів і почав роз'яснювати, чому він поділив свій великий ґрунт на дрібні парцелі для вигоди купців, і чому не можна кожної парцелі поділити на дві рівні частини, тому, що та частина, яка

З ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

Українська земля під Совітами.

Під заголовком „В Україні" появилася в найбільшому ілюстрованому тижневику у Франції „Ілюстрасіон" з дня 29. січня ц. р. велика стаття про Совітську Україну, яку подаємо в перекладі. Автором є Жорж Робен, прегарні гуаші до статті виконав артист-маляр А. Бреве. „Ілюстрасіон" є найповажнішим і дуже впливовим тижневиком у Франції, що має передове значіння в міжнародній політичній опінії. Україна є тепер, як бачимо, у політичній „моді".

Ю. С.

Париж, січень 1938.

„Під політичним оглядом Україна є одною з одинацяти федеративних республик совітського Союзу. У тій федерації вона займає передове місце не тільки з огляду на свої багатства, але теж з огляду на свою дуже високу цивілізацію, яка дає їй фактичне першенство між тими сто вісімдесяти народами, що живуть у СССР.

Україна є ще щось більше і краще: вона має з нашим краєм багато спільних прикмет. Вона є в деякій мірі Францією Східньої Европи.

Її поверхня і населення є майже рівне Франції. Подібно як і Франція її багатства є гармонійно розложені: хліборобство, копальні, ліси, ріки, узбережжя, її земля багата і цупка, як французька земля, не скупа у дари: від вівса до тютюну, від бараболі до пшениці, вона дає все і щедро.

Її поля вкриті барвистими цятками всміхнених і чистеньких сіл з чепурно мальованими домами. Ніякого тут сліду нужденної і брудної байдужности російських сіл, що задишають свої хати, ба навіть землю у вічній тимчасовій стадії; і велетенський український степ якийсь увічливіший, ніж степи Росії.

Наче міста Франції, українські міста мають свій питомий характер: Київ не є подібний до Харкова, як теж Одесса неподібна до Херсона чи Миколаєва. Що за контраст до одноманітности російських міст, сірих і однакових без обличчя і начеб без історії!

Таксамо як нарід Франції, українське населення є гостинне, веселе, трудяще, одноціле, льояльне і патріотичне. Його минуле багатше, ніж Московії і його фольклор ріжноманітніший. І таксамо, як Франція, нащадок Риму, цивілізувала Захід своїми університетами і манастирями, Україна вивела Схід з його непорушности, поширюючи в ньому грамоту, релігію та спроваджуючи черниців із Греції.

Вкінці ще одна спільна риса, мабуть наймаркантніша: у ході історії Україна була завжди предметом зазіхань своїх сусідів, як і Франція.

Вісімнацять разів, по великій війні, Київ, столиця України, переходив з рук до рук, від німців до білих росіян, від ріжних банд до рук українських патріотів, аж поки його не завоювали верховоди Москви та не втягли до Совітського Союзу.

Не можна заперечити вислідів упромисловлення України чи наявну волю режиму, щоб використати ті велетенські багатства краю.

Але совітський уряд виконав так рішуче те упромисловлення, що забажав закріпити в Україні політичну диктатуру створюючи там робітничий пролетаріят — як антидот на селянську небезпеку.

Майже скрізь фабрики, та варстати виросли з землі. Головно у Харкові фабрики льокомотив, тракторів (12 тисяч робітників), хліборобських машин, роверів, надали тому містові нове обличчя та збільшими на пів міліона душ його населення.

Вершком совітського промислового зусилля в Україні є безперечно місто Дніпропетровськ, де метушиться поверх сто тисяч людей занятих у ріжного роду фабриках біля велетенської гаті на Дніпрі, яку, доречі, збудували чужинецькі інжинієри.

В Україні повстав теж „стахановський рух" — звичайне совітське наслідування такої відомої тейльорівської системи, яку доцільно ввів у донецьких копальнях гірник Стаханов, щоб підігнати осяги виробництва, яке методи „робітників-ударників" не змогли збільшити в початках індустріялізації.

Зрештою на початку большевики старалися заводити організацію на осліп без загального пляну чи місцевих потреб при помочі монетарної і людської інфляції; в тій індустріялізаційній добі принцип кількости побивав якість.

Коли спочатку переборщили, тоді прийшла, навчена нещасливим досвідом, — бодай так видається — ера обережности і розсудливости. Тепер не можна будувати ніякої фабрики в СССР — Україна очевидно не є теж вийнятком — без попередньої згоди самого уряду, який перевірює потребу плянованого підприємства і його фінансові можливости.

Якщо є вже якийсь лад у технічній ділянці, то навпаки все ще не наладнене питання щодо самого життя робітника. Зовсім незадовільні робітничі платні, жахлива недостача мешкань, страшні правильники праці, заборона права страйку, такі часті прояви справдішньої мобілізації підчас миру і прояви безконечної нужди, яку чужинецькі очевидці недавно описували.

Трудність здобути виробничі осяги з морально змученого і невідживленого робітничого населення є важкою проблемою для режиму, який щойно починає свої промислові зусилля, а ці зусилля мусять бути велетенські хочби з огляду на безмежні простори.

Колись називали Україну шпихлірем Европи. По кожних живах Одесса, пристань України на Чорному Морі, була повна кораблів усіх держав, що приплинали туди, щоб навантажити себе збіжжям, яке споживала ціла Европа, а навіть часом і Злучені Держави.

Нині, ця сама приваблива Одесса, яку збудували сто пятьдесять років тому з таким смаком два француви де-Шуазель і Лянжерон видається поражена смертю; її пристань — пуста. Ледви один корабель на день причалює до неї. Мешканці її здебільша жиди — займалися колись торговлею; нині щодесятий жебрак. Земля, шпихлір, село — не дають нічого.

З криком „земля селянам" кидала російська армія окопи в 1918-ім році. Але ту землю, [illegible] були поділили у революційному заході, [illegible] брав холодний і політичний рахунок [illegible]зації.

Всякими способами зневолили селян [illegible] в колгоспи — в ці спільноти хліборобс[illegible] ці — і вони віддавали туди свою худобу і [illegible]ладдя в заміну за впис на їхній кредит [illegible] числа „днів праці", які виплачували [illegible] брих живах в означеній державою [illegible] бохонців хліба.

І ті селяни, яких багата земля [illegible] в індивідуалізмі, стали справдішними [illegible]ми пролетарями.

Далеко більше розвинений, ніж [illegible] український селянин, гордий на свій [illegible] відчув свій упадок. Твердити, що в [illegible] не проявляється це огірчення будьби [illegible] знанням ментальности, що спільна [illegible] на світі.

Ставши тепер звичайним хліборобс[illegible]бітником, український селянин [illegible]ми правильниками, дає себе обдирати [illegible] яка для своїх потреб купує за [illegible] його збіжжя, щоб потім дорого продати [illegible] хліб, маючи більше до діла з [illegible] ніж з самою землею. — Він стратив [illegible] землі, стаючи холодним і [illegible] у велитенській економічній машині, [illegible]мує Москва.

Він віддає цій землі свої м'язи, [illegible] серце, і можна собі ставити питання, [illegible]тивізація не спричинить колись [illegible]рам, що так любуються у таємних [illegible] конечних статистиках — дуже [illegible]ванки.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 14. Вівторок, 31 (19) січня 1888.

„ВНЕСОК ЛІХТЕНШТАЙНА".

Кн. Ліхтенштайн зголосив у австрійському парляменті внесок, щоб у всіх краях Австрії завести віроісповідні школи, в яких над наукою мало би нагляд духовенство, а головний нагляд держава. У тих школах учителі мусіли би бути того самого віроісповідання, що й ученики; батьків не можна булоб змушувати, щоб посилали своїх дітей до школи, що не відповідалаб їх віроісповіданню.

„Цей внесок наробив великого шуму, він — як писало тоді „Діло" — викликав загальне заворушення не тільки в парляментарних колах, але також і в загально-політичних і важко передбачити, який буде його кінець". Ясно, що найбільшу опозицію викликав цей внесок на лівиці. „Цілий Відень — писало „Діло" — виступив проти того внеску; цей внесок викликав велике невдоволення не тільки в найвищих віденських колах, але й у військових".

В цьому числі присвячена цій справі передова стаття під наведеним наголовком.

„Якби справді народні школи мали прийти під співнагляд духовенства, ми через те під національним оглядом нічого не втратилиб, а зискалиб. Руське духовенство вже по своїй природі не є речником [illegible] і з його впливу на школу не можна би побоюватися таких наслідків, як деякі інші народи побоюються впливу римського духовенства. При такому укладі річей ми могли би тільки здобути бодай частину впливу на народні школи".

Але той сам проєкт кн. Ліхтенштайна передає красвим соймам право рішати про все, що торкається народніх шкіл та учительських семинарій. Таке поставлення справи відібралоб було українцям [illegible] ті права, що вони їх мали у тих школах, особливо в учительських семинаріях тоді, коли вони стояли безпосередньо під владою міністерства, бо „[illegible] який дух панує в нашому соймі" — пише „Діло". Таксамо і зміна регуляміну красвої шкільної ради належала — згідно з проєктом Ліхтенштайна — до компетенції красвого сойму. Тому „проєкт — кінчиться стаття — кн. Ліхтенштайна, віддаючи соймам право і до учительських семинарій і санкціонуючи недоторканість галицької шкільної ради — приніс би русинам більше шкоди, як користи".

ЗАГРОЗА ВІЙНИ.

В політичному огляді:

„Не зважаючи на всякі заперечення здається, що Росія не перестає зброїтися. Правда, до польських часописів подають, що у Варшаві видано приказ всіх командантів прикордонного війська в [illegible]ській губернії, щоби відступили назад від границі з містечок, що віддалені від границі на 38 верстов (8 милі або пів дня маршу), але факт цей [illegible]. Зате надходять вістки, що Росія укріплює з великим поспіхом свої позиції у Польському королівстві і переробляє усі свої земні укріплення на австрійський та німецький лад. Через Букарешт повідомляють, що ген.-губернатори херсонської і бесарабської губернії дістали наказ підготовити на місяць березень [illegible]ри для 50.000 кавалерії.

Церковні Братства і Сестрицтва [illegible] мятають на Рідну Школу і по братерськи [illegible] рують її з нагоди коляди, [illegible] більше, що цього року Рідна Школа [illegible] дозволу на прилюдну різдвяну збірку

виходить на фронт має зовсім іншу вартість, ніж друга ззаду і що обрахувати це дуже важко і що якби Анрі не мав наміру купити цілої парцелі у всю довжину, то на це нема ради.

Анрі був майже так само зворушений, як Ґаяр і відповів:

— Пане! я не є досвідченим купцем, тільки артистом. Шанґрі, як бачите... Ні, я волію сказати вам щиро та чесно, хоч у таких справах зробити це нелегко. Ви є не тільки власником ґрунту, але і батьком. Я чув про вашу доньку такі похвали, що я відчув нестримну потребу подивитися на неї особисто. Я покористувався притокою купна парцелі. Признаюся, що я вибрав і час такий, коли сподівався застати її саму дома. Я мав приємність розмовляти з нею всього кілька хвилин. Вона зробила на мене враження дуже гарної та добре вихованої особи. А що ви вже самі такі були добрі і влекшили мені розмову, до якої я приготовлявся на завтра або післязавтра, то я дозволю собі вам заявити, що моїм найбільшим бажанням булоб дістати від вас згоду на руку панни Розалії Ґаяр.

Ґаяр підніс живо руку до свого носа, а Анрі говорив далі:

— Я знаю, добродію, що прохання в такій формі дуже безпосередній не належить до звичайних. Крім цього ви ледви знаєте, хто я такий. Я маю тридцятьчотири роки; публика любить мої образи і добре платить мені за них. За пять років я зібрав 50.000 франків і за свої ощадности зумів іще купити собі всю ту обстанову, що теж варта приблизно таксамо. До 1. січня 1857 р. я зможу виконати замовлення на 80.000 франків. Так виглядають мої доходи. Щодо втрат то я не маю ні сантіма довгу. Крім цього я можу рахувати, що мій батько залишить мені у спадщині яких десять тисяч франків ренти з грошей, які заробив як чесний купець.

(Далі буде).

Сторінка без політики.

Поміняла тарелі і втроїлася.

У Веракру трапилася недавно пригода, яка [illegible] події принесла чимало мороки. [illegible] дім багатого купця Хуана Альваредо занедужала раптом його жінка серед таємничих обставин.

Хуан Альваредо вженився перед двацяти роками з молодою і гарною дівчиною. Його жінка була дочкою багатих родичів і принесла Альваредові велике майно у приданім. У перших роках спільного життя подружжя було щасливе й ніхто не міг догадуватися, що [illegible] стріне їх трагедія. Вина з родинних непорозумінь, які згодом почали сколихувати їх подружним життям, спадає виключно на жінку Альвареда, яку опанувала якась несамовита жадоба грошей. Вона почала щадити, де лиш [illegible] малося. Коли ж їй все ще таки було мало, [illegible] вона на спекуляції, щоб побільшити [illegible] своє майно.

Хуан Альваредо не знав спершу нічого про пристрасть своєї жінки, коли ж по якомусь часі [illegible] припадкові довідався, рішуче заборонив жінці вести всі спекуляції. Та його протести не мали найменшого успіху. Пані Альваредо відразу заявила, що не змінить своєї поведінки і робитиме так, як захоче.

З того приводу почалися між ними непорозуміння, які поволі набирали чимраз гостріших форм. Минали цілі літа на постійних сварках і щасливе колись подружжя замінилося на справжніх ворогів. Вкінці купець заявив, що рішив розвестися, якщо жінка не змінить своєї поведінки.

Кілька днів після тієї заяви паню Альваредо привезли несподівано до лічниці. Вона занедужала по вечері, яку їла в товаристві свого мужа. Безпосередньо після вечері їй зробилося недобре, зібралось на вороти і вона зімліла. Лікар ствердив затроєння. Купця, на якого впало підозрівання, що він внаслідок родинних непорозумінь хотів отруїти свою жінку, арештували, хоч він запевнював безупину про свою невинність.

Щойно на смертній постелі призналася його жінка, що внаслідок нещасливих спекуляцій вона стратила свій маєток і хотіла вбити свого чоловіка, щоб захопити його майно. Тому теж надлила йому до юшки отрути, але через помилку поміняла тарелі і сама отруїлася.

Льорель і Гарді як поліцаї.

Льорель і Гарді два славні американські [illegible] вели перед кількома днями в кружку [illegible] знайомих дискусію, чи визначні фільмові [illegible] могли би зявитися на фільмовій виставі [illegible] незнані, сірі гості, щоб їх ніхто з публики [illegible] не пізнав. Обе коміки обстоювали думку, що як лиш актори того схотять, то воно їм [illegible] вдастся. Щоб не бути голословними, [illegible] вони оба самі перевести таку спробу [illegible] зі своїми товаришами з Голівуду, [illegible] їм таке вдасться. На свій експеримент вибрали вони найближчу свою премієру в одному [illegible] кінотеатрів.

На цій премієрі було дуже багато гостей, [illegible] теж чимало приятелів обох комиків, [illegible] відразу на салі бачити той мент, [illegible] публика пізнає Льореля і Гарді. При [illegible] вони самі хотіли допомогти їх здемаскувати, бо вони мали в тім інтерес, щоб виграти [illegible] заклад.

Публика не звертала на ніщо більше уваги, [illegible] фільмових акторів. У кожному грубому й тонкому добродієві добачували Льореля й Гарді. В одному менті на салю ввійшли дві пані: одна груба й висока, друга суха й мала. Увага видців відразу прикувалася до них. Всі були переконані, що місце в льожі зайняли славні коміки. Юрба почала тиснутися до льожі вигукуючи на честь акторів. Збентежені жінки почали кричати, одна з них зімліла. Счинилася метушня, яку припинила покликана поліція. До льожі підбігло двох поліцаїв і звільнили обі пані від наступів видців.

Після зліквідування цілого інциденту при льожі безталанних пань, які мали те нещастя, що були подібні поставою до акторів, станули двох поліцаїв. Поліцаї простояли ввесь час від початку аж до кінця сеансу.

Премієра мала величезний успіх. Коли при кінці на салі засвітили знову світло, оба поліцаї, що пильнували льожу нещасних жінок, склонилися глибоко публиці. Це були оба коміки, які таким чином виграли заклад.

—o—

140.000 кільометрів за десять літ.

Чимало є таких людей, які мандрівку по[illegible] собі просто за ціль життя. Такі люди не [illegible] про доходи, ні про майно. Вони мають [illegible] потребу: мандрувати, мандрувати [illegible] пізнавати людей і краї, їхні звичаї [illegible] життя. Чимало людей іде теж у мандрівку в загально принятої тепер манії рекордів. Перед ними тільки одна мета: якнайбільше [illegible] кільометрів, щоб могти відтак почвалитися: [illegible] я перший! Я найбільше перейшов світа. Таких мандрівників найбільше. [illegible] дбають про те, щоб про їх осяги і при[illegible] всі про них говорили.

[illegible] є мандрівників, які — як ми вже [illegible] — мандрують лиш для власної приємности і щирої любови до природи людей [illegible] пізнати світ. Таким людям байдуже, [illegible] вже про їх осяги, про те як багато [illegible] перейшли.

Одним із таких скромних мандрівників [illegible] є чехословацький громадянин на прізвище Войтех, який ще перед десяти роками пустився у мандрівку довкола світа. 1. липня 1928 р. пустився він у дорогу зі свого міста, щоб пішки перейти довкола світ. Досі перейшов він уже стосорок тисяч кільометрів і зайшов до найдальше на полудне висуненого африканського міста, до Капштаду. Денно робив той скромний мандрівник пересічно сорок кільометрів.

Найкращим доказом, що він перейшов справді таку велитенську трасу — це грубезна книга, що він її зі собою носить. В цій книзі безліч найріжнородніших печаток та посвідок міських урядів тих країв, куди вела за той час його дорога. Підчас подорожі Войтех не бере ніяких датків. Не взяв він теж зі собою ніяких грошей. Заробляє він лиш розпродажею поштових листівок. Хоч Войтех має вже 52 роки, його здоровий і свіжий вигляд є найкращим доказом, що така мандрівка вдержує його при добрім здоровлі і силах.

НЕОПРАВДАНА ПАНІКА СЕРЕД ФРАНЦУСЬКИХ БАНКІВ.

Префектуру париської поліції повідомили перед тижнем телефонічно, що на один із банків у 16. дільниці готовиться в понеділок 24. ц. м. в год. 2.30 збройний напад. Чоловік, що дзвонив до префектури не міг нічого точного подати. А що тривожне повідомлення наспіло ще з іншого великого банку, то поліція рішила на кожний випадок поробити відповідну підготову для забезпеки банків.

В 12. год. всі важніші банки у згаданій дільниці були обставлені поліцією. До того треба було заалярмувати яких 500 поліційних агентів. У 16. дільницю виїхало три автокари з інспекторами префектури. Телеграфічно повідомили всі поліційні комісаріяти Парижа і передмість. В найбільш аристократичній дільниці Парижа та на терені, де відбувалася вистава, переводили безупину облави. Поліцисти обходили всі відділи банків розпитували касієрів та директорів.

Щойно по якомусь часі виявилося, що ціла тривога була фальшива. Причиною тої паніки була сама поліція. А саме один з інспекторів префектури, який прийшов до окремого відділу банку, щоб наложити арешт на чек, у розмові з касієром сказав, що треба завжди бути на поготівлі, бо може трапитися збройний напад. Полохливий касієр счинив алярм і таким чином ціла дільниця Парижа станула на ногах, кількасот поліціїв стратило половину робучого дня і в банках панила жахлива паніка.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

„ЗАГНУЛА“ ЙОГО.

Він: Мій пес це справді незвичайно мудра звірина. Я переконаний, що якби він умів говорити, то в'ін знав би все так як і я.

Вона: І ви це вважаєте доказом його мудрости?

БІЛЬШЕ РОЗУМУ МАЄ У СНІ.

— Подумай собі, Ірочко, що мені снилося сьогодні вночі, що я просив тебе твоєї руки. Що воно означає?

— Воно означає, що ти у сні маєш більше розуму, як на яві.

Найкраща подяка Рідній Школі за святочні бажання приходить чеком Рідної Школи.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Новий етап в орґанізації українського спорту.

Ще перед кількома роками виринула була на конференції українських спортових товариств, приналежних до загально-державних союзів справа створення спортового проводу, який кермував би життям тих товариств, надавав би їм відповідні напрямні та боронив їх спортові та організаційні права. З ріжних причин справа створення такого проводу проволікалася. Одначе обставини так зложилися, що справа створення Українського Спортового Проводу стала пекуча і тому з ініціятиви кількох одиниць відбулося кілька конференцій, на яких обговорювано напрямні та завдання конче потрібної організації.

Вкінці 29. січня ц. р. відбулася у Львові конференція представників поодиноких наших спортових товариств під проводом дир. Колтунюка.

На цих сходинах були репрезентовані такі наші товариства і спортові секції: Україна, Степ, Зоря і Луг (Львів), Сян (Перемишль), Пролом (Станиславів), Скала (Стрий), Скала (Мостиська), Ропник (Борислав), Веселка (Медика), УСК (Старий Самбір).

По короткій та річевій дискусії сходини приняли й одобрили статут нової організації під назвою „Український Спортовий Провід" та рішили подати його до затвердження відповідній адміністраційній владі.

—o—

НАЙБІЛЬШИЙ УСПІХ ГАКІВКАРІВ УКРАЇНИ.

Україна — Погонь 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

Мабуть ніхто, навіть найбільший оптиміст, не сподівався, що Україна зможе у вирішних змаганнях перемогти рутиновану Погонь, найпевнішого кандидата на віцемистця округи, а то спершу навіть на мистця. Та всі паперові обчислення пішли на марне, коли на лід вийшла дружина України. Молоді її гаківкарі не хотіли ніяким чином погодитися з тим, що вони мають бути згори засуджені на заглад і заграли цей метч як рівні з рівним. Хід гри виказав, що Україна була не тільки рівнорядним противником, але хвилинами теж і перевищувала Погонь.

Сухий вислід метчу 1:0 промовляв би може за тим, що цей успіх радше припадковий, що Україна мала лиш щастя. Та хто мав змогу оглядати той метч, той мусить признати, що перемога наших гаківкарів була зовсім заслужена, хоч може і за скромна.

Правда, Погонь теж мала багато догідних ситуацій, мала теж хвилини переваги й могла стріляти не одні але й 2—3 воріт. Та Погоні недоставало того, що виявили, на диво, наші молоді змагуни — нервової рівноваги та спокою. Може на такий стан зложилося те, що Погонь грала за велику ставку й була у сто відсотках певна своєї перемоги. Коли ж несподівано Погонь втратила ворота, тоді самопевність заломалася і чим далі до кінця, тим більше тратили її грачі рівновагу. Найкращим доказом є хіба те, що один із її грачів (Ялови II) схвильований ударив кисм в лоду змця, за що опинився лиш на мінуту поза ледовищем.

Те чого не доставало Погоні, виявила Україна. Вона заграла не лиш амбітно й жертвенно, але перш усього спокійно, розложивши свої сили рівномірно на цілий метч.

До цих важних змагань виступила **Україна** в такім складі: Чура, Дишьо, Лисик, Бучацький, Маринець, Юрчик I., Посацький, Ліщинський, Бубела. **Погонь:** Ванчицький, Вайоберг, Ялови I., Панас, Коженьовський, Сабінський, Ястшембський, Ялови II., Палюс.

В Україні найкращий перший атак, який перевищав першу трійку Погоні перш усього швидкістю та бравурою акцій. Другий атак слабший і може неефектовний, всеж таки доволі добре списувався і якщо не вдавалися йому офензивні акції, то через зовсім добре спомагав він оборону. Обороні не можна нічого закинути. Лисик грає може трохи за гостро, але зовсім успішно. Дишьо твердий і неуступчивий, був справжнім муром для напастників Погоні.

Окрему згадку треба присвятити Чурі, який боронив воріт України з незвичайною жертвенністю. А що мав він при тім ще велике щастя, не диво, що не пустив він ні разу кружка до своїх воріт.

Хід гри: Перша терція починається відразу в гострім темпі. Обі дружини переводять кілька небезпечних акцій. Спершу більше агресивности виказує Погонь, але Україна швидко визволюється з першого натиску й починає чимраз грізніше відгризатися й натискати. Згодом перевага України росте і вислідом тієї переваги є теж одинокі ворота, які ефектовним стрілом здобув Бучацький з подачі Юрчика.

У другій терції назагал рівнорядна гра. Обі дружини мають змогу здобути ворота, але обі їх теж марнують. У грізніших мементах Україна стосує дуже мудру дефензивну тактику.

Третя терція починається при розпучливих наступах Погоні, хоч Україна теж не зрікається офензивних спроб. Щойно по зміні, Україна грає на вдержання висліду і тоді теж Погонь осягає сильну перевагу. При кінці натиск Погоні слабне і перша трійка України знову попisується гарними акціями — друга грійка далекими стрілами (Ліщинський) на ворота Погоні.

Ще один ефектовний виступ Маринця, який разом із Бучацьким з перетомленими гаківкарями Погоні робив просто що хотів і судді закінчили цей незвичайно цікавий та емоційний метч.

Видців к. 1.000. Суддювали пп. Стшелецький і Залеський.

КІНЦЕВА ТАБЕЛЯ ЛЬВІВСЬКОЇ А-КЛЯСИ.

Остаточна табеля гаківкової А-кляси львівської округи така:

Чорні	г	4	7	14:0
Україна		4	5	5:8
Погонь		4	4	5:2
Лехія		4	4	7:3
А. З. С.		4	0	0:10

В середу 2. п. м. виїздить Україна до Кракова на метч з мистцем краківської округи та мистцем Польщі Краковією. Імовірно в неділю 6. п. м. відбудеться у Львові реванжовий метч Україна — Краковія.

ЛЬВІВ. ГАСМОНЕЯ — ДРОР

2:0 (0:0, 0:0, 2:0).

Товариський метч двох жидівських Б-клясових гаківкових дружин.

МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ.

Міжокружні гаківкові мистецтва Польщі не відбулися у визначеному речинці (27. I.) з причини відлиги.

Справа перших і других місць у мистецтвах поодиноких округів ще остаточно не вияснена: Відомо лише, що мистецтво Вільна здобуло ОГНІСКО, Поморя — СОКІЛ (Ґрудзьондз), Лодзі — Л. К. С., Шлеська — ДОМБ І ПОГОНЬ (Катовиці), Кракова — КРАКОВІЯ. Варшава має лише кандидатів на мистців: Варшавянку, Полонію і АЗС, Познань — АЗС або Варта.

У Львові, як відомо, мистецтво здобули Чорні, віцемистецтво Україна.

САДБЕРІЙСЬКІ ВОВКИ — ЛЬ. Т. К.

(Прага) 1:0 (0:0, 1:0, 0:0).

(Прага). — 10.000 пражан оглядало цей цікавий метч, що виявив рівнорядність противників.

САД. ВОВКИ — РЕПР. МІНХЕНУ 5:0.

Репрезентація Мінхену зложена з найкращих змагунів німецьких клюбів Різерзе і Фйсен програла високо, мимо великої моральної підтримки 7.000 німецьких глядачів.

ТУРНІР ВІДБИВАНКИ У ЛЬВОВІ.

В суботу 29. п. м. відбувся трійковий турнір відбиванки в руханні Сокола-Батька. До змагань станули 2 дружини зі С-Б., С. III., С. IV., К. Л. К., Студенти і Трійка Бойцуна (в тім 6 дружин жінок).

В год. 15.30 голова Сокола III. д-р С. Коржинський відкрив цей турнір. На перший вогонь пішли елімінаційні змагання між Соколом III. (I. дружина) і К. Л. К. Виграв К. Л. К. 2:0 (10:1, 10:5). Відтак відбулися півфінали жінок. **Студентки II. — С.-Б. 2:1** (8:10, 12:10, 10:8). Рівнорядні сили. Спокійна гра Студенток. **К. Л. К. — С. III./I. 2:0** (11:0, 10:4). **С. III./II. — Студентки II. 2:1.**

До фіналу ввійшли: Студентки I., К. Л. К., С. III/II.

Відтак почалися мужеські гри: **К. Л. К. III. — Трійка Бойцуна 2:1** (10:3, 7:10, 11:9). Дуже гарні заграння цілої трійки К. Л. К. **С. IV. учасники — К. Л. К. 2:1** (8:10, 11:9, 11:9). Дуже млява гра. **К. Л. К. I. — Студентки I. 2:0** (10:6, 10:3). **С-Б I. — С. III. П. 2:0** (10:7, 10:3) Сокіл III. не зіграний. **Ольд-бої С-Б — С. IV. II. 2:0** (10:3), 10:2). Дружина Ольдбоїв Сокола-Батька легко дала собі раду з противником. **К. Л. К. III. — С. IV./I. 2:0** (10:8, 11:0). **К. Л. К. II. — С-Б учасники II. 2:0 в-о. Студенти II. — К. Л. К. I. 4:2**

До фіналу закваліфікувалися I., II., III., дружини К. Л. К. та Сокіл-Батько. У фіналі: **К. Л. К. II. — К. Л. К. III. 2:1** (8:10, 10:4, 10:5). Один з найгарніших метчів турніру. Другий гарний метч це **Сокіл-Батько — К. Л. К. I. 2:1** (8:10, 10:3, 11:9). Найкращий в дружині Феронц, якого гарні заграння дають змогу спокійно довести змагання до успішного кінця. **К. Л. К. III. К. Л. К. I. 2:1** (8:10, 10:3, 10:8). Молода трійка перемагає своїх старших рутинованих товаришів. **К. Л. К. II. — С-Б 2:0** (10:7, 10:6). Безконкуренційний стинач Ляля добуває перемогу для своєї дружини.

Інші змагання відложили на другий тиждень.

Перше і друге місце здобули: II. і III. дружина К. Л. К., третє Сокіл-Батько, четверте К. Л. К. I.

У черговy суботу побачимо фіналістів жінок і мужчин в год. 15. в салі Сокола-Батька.

БОКС.

НЕСАМОВИТІ МІСТЕРІЇ НА БОКСЕРСЬКІМ МЕТЧУ.

СВІТЕЗЬ — УКРАЇНА 10:6.

Цього метчу не можемо зовсім обговорювати, бо те, що діялося на рінгу і при суддівськім столику надається просто на часописний вміт. Ми вже були свідками, як судді на деяких метчах пришкоджали боксерів України, одначе таких дивоглядних і сторонничих рішень ще досі ми не бачили.

Судді вирішували деякі стрічі всупереч всякій льогіці і здоровому розумові. Стрічі, які найочевидніше виграли змагуни України — пунктові судді признавали на спілку з рінговим суддею як перемогу боксерів Світезі. Іноді виглядало, що ці панове, які називалися суддями, кпили собі з усіх засад справедливости, обєктивности і з усієї публики. Вистарчить сказати, що тільки одному Пащинові, який у першій рунді примусив противника до здачі, не могли судді ніяким чином відібрати перемоги.

Містерії почалися вже від першої стрічі і тривали при бурхливім настрою глядачів до кінця.

Окрема згадка належиться рінговому судді, який „світезянців" ратував як міг, перериваючи боротьбу тоді, коли боксер України перевагав, шепотом поради „світезянцям" і т. д.

Цей метч можна назвати одним словом: [illegible]

Якщо когось цікавлять технічні вислідки, які придумали судді, то були вони такі:

Вага мухи: Вавжашек (С.) виграв на пунктах [illegible] зьом (незаслужено).

Вага когута: Горбаль (С.) виграв [illegible] пункти зі слабим Кобом (У.).

Вага пера: Гаік (У.) виграв [illegible] надвагу Ганчина (С.).

У другій стрічі тієї самої ваги Рудницький [illegible] сував з Рогоцьким (С.).

Легка вага: Герлих (С.) виграв на пункти [illegible] ляком (У.) по „справедливім" рішенні судді [illegible] вибухла буря протестів.

Півсередня вага: Щеля (С.) виграв [illegible] з Лейбюком (У.).

Середня вага: Леськович (У.) [illegible] (С.), якого суддя урятував перед к-о.

Півважка вага: Пащин (У.) примусив у [illegible] рунді Кольбусевича (С.) до здачі.

Видців к. 1.000.

ВАРШАВА. **Варта (Познань) — ЦВС 10:6** [illegible] виступила до цього метчу без Шмеура і [illegible]

БЯЛА. **Шлеськ — Краків 10:6.**

Польща — Німеччина. Міжнародний [illegible] метч відбудеться 3. лютого п. р. у Познані.

ПЕРЕМОГА ШМЕЛІНГА

ГАМБУРҐ, 31. I. 1938. Серед великого [illegible] відбувся у Гамбурзі боксерський метч, в якім [Шме]лінг переміг Бен Фурда на пункти.

—o—

УКРАЇНСЬКІ СПОРТОВЦІ В ЧЕСТЬ ГЕРОЇВ [ЗІД] КРУТ.

В неділю, 30. січня п. р. відбулися у [illegible] наших спортових товариствах сходини [illegible] мяти героїв зпід Крут.

В год. 10. передполуднем в домівці [illegible] [Украї]на" зібралися члени Т-ва з головою і [illegible] вшанувавши одноминутною мовчанкою [illegible] ів зпід Крут вислухали святочного реферату [illegible] го виголосив ред. Р. Слиняк.

Друге таке свято відбулося в домівці [illegible] „Степ", в год. 12. вполудне. Це свято [illegible] Т-ва п. Стецик. На програму цього [illegible] пиьо-клюбового свята зложилися виступ [illegible] хору під управою п. М. Сидорака та [illegible] дуби про крутянських героїв.

Оба свята, хоч відбулись у скромних [illegible] били на присутніх помітне враження.

—o—

ДОКІНЧЕННЯ ЗБОРІВ ЛОЗПН-у

В неділю 30. січня відбулося у Львові [illegible] зборів ЛОЗПН-у, що їх два тижні [illegible] т. зв. „бльок польських клюбів". Цим разом [illegible] рейшли зовсім спокійно і покінчилися [illegible] компромісом. Вислідом того компромісу [illegible] сти „бльоку" головний вожд „[illegible]" [illegible] ський і предстовник „Гасмонеї" [illegible] льосованих вибрано самих представників [illegible] клюбів.

З важніших рішень слід згадати: 1) [illegible] Окр. Ліги до 14 клюбів, [illegible] з А-кляси авансує до Ліги і [illegible] си. 2) Мистецтва А-кляси [illegible] в усіх групах округи. 3) Про [illegible] мистців А-кляси на вхід до Ліги [illegible] ставлені клюби, а вольні [illegible] про те ВГіД. 4) У грах за вхід [illegible] часть з львівської округи мистець і [illegible] шено перевести обезпечення [illegible] щасливих випадків, проект [illegible] готовити управа округи.

Всі рішення вимагають [illegible] тверджения ПЗПН-у.

Свята 22. січня на чужині.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ У БРНІ, Ч. С. Р.

Є дати в історії народів, про які не забувається ніколи. Це роковини подій, що повертають життя народу на новий шлях та стають початком періоду життя нації. Такою датою у нас є день 22-го січня, світлий момент у нашій історії, ясний промінь на важкій та тернистій дорозі українського народу.

Значіння цих роковин усі розуміють. Тому в більшому чи меншому розмірі святкують їх у краю і на еміграції.

І бернська українська кольонія не забула цієї роковини. Як рік-річно — так і цього року Т-во „Українська Громада", „Жіноча Секція при Українській Громаді" і „Українське Академічне Товариство" уладили Академію 22-го січня ц. р.

Свято складалося з двох частин. Перша була присвячена роковинам 22-го січня, друга тим, що не завагалися своє життя покласти на жертівнику Батьківщини, захищаючи її своїми грудьми під Крутами перед північним наїздником.

Академію відкрив голова „Українського Академічного Товариства" п. Евг. Городиський і подав програму свята. Чоловічий хор „Української Громади" відспівав „Боже Великий, Єдиний"; присутні стоячи вислухали цю пісню-молитву.

П. Ярославенко відчитав солідно опрацьований реферат, присвячений подіям 22-го січня 1918 і 1919 рр. Згадав ґенезу цих, таких важних у нашій історії, подій та вказав на їх велике значіння для теперішнього і майбутніх поколінь. Панна Л. Дубівна, студентка медицини, з чуттям відіграла на фортепіяні Барвінського „Танець" і „Думку". Маленька учениця місцевої української школи Татомирівна віддеклямувала вірш п. н. „22. січень". Деклямувала дуже добре. Заслужено нагородили її присутні бурею оплесків.

Друга частина свята зачалася рефератом п. Ів. Лобая про бій під Крутами. Реферат дуже старанно опрацьований і цікавий. Прелеґент ставив присутнім перед очі картину за картиною з днів нашої слави та недолі. На салі гробова тишина. Реферат, а радше представлені картини абсорбували всеціло увагу слухачів. Хоч реферат був досить довгий, то здавалося, що не тривав довше хвилини. Як дальша точка слідувала деклямація п. А. Дурделли. Вірш Янова „Крути" відрецитував з повним зрозумінням. Після того хор відспівав „Ой, Морозе" та „Вкраїно, мати, кат сконав". Національним гимном закінчено Академію. Уклад програми та її бездоганне виконання були причиною, що присутні нагороджували виконавців рясними оплесками.

За повний моральний і матеріяльний успіх свята належиться признання виконавцям окремих точок і комітетові за працю в зорганізуванні Академії.

Волок.

ШІКАҐО ТА СТАНИСЛАВІВ.

Архиєпископ Шікаґа кардинал Мунделяйн виголосив дня 23. ц. м. глибоку промову до американського робітництва, в якій спрецизував активну ролю католицького духовенства Америки в рядах її робітництва. „Католицька акція — означає акцію, а не балаканину; нічого не поможе слухати робітникові викладів про комунізм, дискутувати над ним по вченому. Коли ми хочемо щось осягнути, мусимо дати щось практичного. Як лікар мусимо й ми мати протилік. У минулому ми багато недомагали, бо ми зачасто були союзниками несправедливої сторони. Жадні наживи працедавці підлещували Церкві, називали її великою потугою на те, щоби надуживати її поваги проти робітництва. Думаю, що ті часи минулись безповоротно. **Наше місце в рядах бідних, в рядах робітника. Це наші люди;** вони будують наші церкви, вони заповнюють наші сповідальниці, їхні діти залюднюють наші школи, наші священники — це їхні сини. **Вони рахують на наш провід і підмогу.** Безумовно існує небезпека поширення комунізму в нашому середовищі, на що вказує Папа римський. Але не допустім до того, щоби інші використовували цей арґумент, як плащик, яким вони прикривають свої затії; вони кричать проти комунізму, але самі роблять соціяльну несправедливість супроти робітництва, яке кривдять низькою платнею..."

А в нас?! Появляються старозавітні декрети, які заганяють духовенство до закристій, щоби там кадити і кропити нині ще повній церкві, а завтра порожним стінам. Ми засвдно бодай двацять літ тупцюємо позаду історичних подій. Архиєпископ Шікаґа взиває духовників іти серед робітників, проводити їм, працювати, — але владика зі Станиславова забороняє підчиненим собі священникам проводити в установах, куди їх висуває довіря селянської греко-католицької пастви! Дивне диво...

Священник.

—o—

За приналежність до Організації Українських Націоналістів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Цього дня трибунал переслухав останніх підсудних.

Підсудний **Василь Кухта** до вини не почувається, до ОУН не належав, про цю організацію знав тільки з часописів. Могили у Кривім не сипав. На поліції признався до того всього, бо його били. У слідчого судді підтвердив свої попередні зізнання, бо боявся, щоб його знову не передали поліції.

Підсудний **Василь Шишка** зізнає як попередній підсудний. В Радехові того дня, як там мала відбутися протипарцеляційна демонстрація, не був, шиб полякам у Безлові не бив. Зізнає, що коли його мати хотіла купити кусень парцельованої землі, їй заявили, що українцям землі не продають.

Підсудний **Василь Ковалишин** до вини не почувається, до ОУН не належав, але брав участь у сипанні могили в Кривім. Селяни вирішили висипати ту могилу на знак протесту проти того, що українцям не продають парцельованої землі.

Підсудний **Іван Матерацький** до вини не почувається, до ОУН не належав, могилу у Кривім сипав.

Підсудний **Микола Хома** до вини не почувається, до ОУН не належав і про цю орґанізацію нічого не знає. Теж брав участь у сипанні могили у Кривім.

Підсудний **Іван Степів** до вини не почувається, до ОУН не належав, прапору з жалібною опаскою на дзвіниці в Оглядові не вивішував, але цей вивішений прапор бачив. До Радехова на протипарцеляційну демонстрацію не приїздив.

На цьому закінчилося переслухування підсудних. У понеділок почалося доказове постування.

З музичного життя.

ПЕРЕД КОНЦЕРТОМ ПІЯНІСТКИ.

Перша зустріч з Даркою Гординською залишила мені дивний спомин. Я не бачила її, а тільки чула, як вона грала. Це було в році 1929, по концерті Любки Колесівної. Директор Барвінський хотів зазнайомити Любку із найновішими творами української приднипрянської літератури, тоді новинами. Виконавцями імпровізованого концерту були Дарія Гординська та ще одна піяністка. Я зовсім припадково попала на той концерт і сиділа втулена у півтемряви ньожі. Це було безпосередньо по моому повороті з еміграції, тому виконані твори в'язалися в моїй уяві тісно із поняттям рідного краю, здавалися якимсь поетичним образом батьківщини. Через те залишилося у мене з того концерту тривке, святочне незабутнє враження краси та душевного вдоволення.

Значно пізніше, бо аж 1938 р., ми познайомились із Даркою дещо ближче. Цікавило мене поговорити з особою, яка перебуває постійно у Відні, щоб почути про музичне життя у столиці Австрії. Чи мала вона які пляни як піяністка, які вигляди на майбутнє? Була звістка, що музичні кола хотять використати тимчасовий побут Д. Гординської у Львові, щоб улаштувати їй перший концерт між своїми. Тоді я довідалася від неї, що вона має нагоду богато концертувати: грає приватно на так званих домашніх концертах і прилюдно у Відні, Грацу, чеському Берні, має запрошення до Будапешту. Приватно мала нагоду познайомитися з ріжними мистцями аматорами музики, часто виконує твори українських композиторів, які тішаться великим успіхом та признанням серед чужинців.

І ось вона знову серед нас. Дає концерт 4. лютого у великій салі Лисенка, виключно з українською програмою. Більшість творів почують слухачі вперше. Приїхала і від'їде до свого музикального міста, бо вдоволена побутом у Відні і не хотіла б на постійне вернутися до Львова.

Мати змогу розвиватися у відповідній атмосфері це велика річ. І рідний край під час хвилин короткого побуту має свій романтичний чар. А ми всі завсіди цікаві на тих, що виїхали на чужину, там здобули собі успіхи і врядигоди відвідують нас, щоб показати нам вислідн своєї праці.

До побачення на концерті!

М. Ніжанківська

XV. Зїзд аґрономів.

АҐРОНОМИ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" РАДЯТЬ НАД ОРҐАНІЗАЦЄЮ ПРАЦІ В ДІЛЯНЦІ ГОДІВЛІ РОГАТОЇ ХУДОБИ.

Дня 20-го і 21-го січня 1938. р. відбувся в Товаристві „Сільський Господар" черговий XV. Зїзд Аґрономів „Сільського Господаря", присвячений в ділости годівлі рогатої худоби. Зїзд скликало Товариство „Сільський Господар" разом з „Маслосоюзом". В ньому взяло участь 72 делеґатів з кол повітових агрономів, організаторів „Маслосоюзу" і молочарських ревізорів разом з інспектором РСУК інж. О. Зибенком. Зїзд відкрив директор Т-ва „Сільський Господар" інж. др Евген Храплйвий. Провід цілого Зїзду був у руках директора д-ра М. Холевчука і директора інж. М. Хроновята, як членів Президії. Секретарювали інж. Н. Сасиківна і інж. І. Зиберчук. Перший день зїзду був присвячений орґанізації праці в ділянці годівлі рогатої худоби. Основний реферат на цю тему виголосив директор „Маслосоюзу" А. Мудрик. У рефераті і дискусії підкреслено значіння орґанізації і доброго плянування праці в терені. Підкреслено рівночасно вагу продукції паші у власних господарствах та оперття годівлі на самовистарчальности. У висліді нарад ухвалено цілу низку відповідних резолюцій. Вечором цього ж дня зреферував д-р Р. Лехицький справу пошести пришиці, що зближається до нас зі заходу. В цьому рефераті подав референт способи, як треба берегтися перед цією грізною недугою тварин. Другий день зїзду присвячений методиці праці над піднесенням годівлі рогатої худоби. Реферат виголосив інж. Р. Голод, годівельний референт Товариства „Сільський Господар". Про племінну годівлю та реєстрацію рогатої худоби виголосив реферат директор „Маслосоюзу" інж. М. Хроновят. Над цими рефератами розвинулася дуже широка дискусія, в якій порушували учасники зїзду всі актуальні справи звязані з годівельною політикою у краю. По ухваленні резолюцій прощали учасників Зїзду від „Маслосоюзу" дир. А. Мудрик, від Т-ва „Сільський Господар" інж. Лапчук, який рівночасно подякував від Товариства „С. Г." представникам „Маслосоюзу" і РСУК за співпрацю зокрема в ділянці годівлі рогатої худоби. Зїзд замкнув інспектор РСУК інж. О. Зибенко.

Китайські партизани.

Як подає Райтер зі Шанґаю, представник японської армії заявив, що між Нанкіном і Шанґаєм оперують китайські загони, що мають по 500 до 1000 людей. Коло Сучеу розбили японці такий загін, зложений з 300 китайців.

—o—

„Все для Рідної Школи!" — За цим гаслом повинні йти діла. Чи ви сповнили вже свій обовязок і післали дар на коляду Рідній Школі? Адреса: Рідна Школа у Львові, вул. Сикстуська ч. 46.

Нова серія „міліонерів“.

Ми писали вже коротко про вислід льосування міліона, який упав на ч. 17270 в останнім дні тягнення четвертої кляси сорокової клясової льотерії. Нині додаємо ще подробиці і фотографії щасливих грачів.

П. **Стефан Конліс** дійшов до фортуни незвичайно. Ось як оповідає він про цю щасливу подію:

— Я брав участь у легкоатлетичних змаганнях, які час до часу влаштовує відділ Союзу Резервістів у Рабці. У бігу на 5 км. я прибіг до мети перший у добрім часі і в доброй формі, а це так утішило великого ентузіяста фізичного виховання і спортів, п. Андраша, власника колектури, що з власного почину дарував мені нагороду у висоті 40 зол. В мені пробудилося якесь прочуття, що ті гроші принесуть мені щастя, тому я попросив п. Андраша дати мені чвертку льосу до четвертої ляси і за неї заплатив я виграну нагороду. Прочуття не ошукало мене, бо дійсно на куплене в цей спосіб число льосу впала вигра міліона золотих.

— В дійсности одержали Ви за спортовий успіх 200.000 золотих?

— Не зовсім, бо мої товариші, пп. **Ян Мрожек і Ігнаци Сенковєц** просили мене допустити їх до спілки, на що я згодився та віддав їм половину своєї чвертки. Так я виграв 100.000 золотих, рештою поділилися мої спільники.

— Що Ви задумуєте зробити з цією готівкою?

— Маю численну і незасібну родину, отже хочу передовсім їй запевнити життя. Щодо мене, то я з професії муляр, однак тепер бажав би я взятися до торговлі, бо відчуваю в тім напрямі хист. Зрештою буду далі пробувати щастя в грі на льотерії, бо новий поділ льосів дає 5 частин і зменшує їх скількість зі 195.000 на 160.000, і тому ростуть шанси вигри.

У групі бачимо **пп. Францішка Гаврона** (Рабка), **Яна Опалінського** (Хабівка), **Йосифа Пайонка** (Суха), **Тадея Кобяка** (Хабівка), **Степана Тшопа** (Хабівка), **Володислава Чишка** (Хабівка), **Йосифа Свеха** (Рабка), **Петра Брожика** (Хабівка) та дві жінки цих останніх. Вони репрезентують товариську спілку зложену з 20 залізничих службовиків. Ця спілка купує постійно певну скількість частин льосів, а вигрою члени діляться між собою. Тому, що між ними льосами найшлася чвертка ч. 17.270, кожний з членів спілки дістав по 10.000 зол. Щоб улекшити їм поділ, Дирекція Польського Льотерійного Монополю замість одного чеку на 200.000 зол. виставила 20 чеків на Банк Господарства Країового, по 10.000 зол. кожний.

Члени спілки висказали велике вдоволення з поділу льосів на 5 частин, бо це збільшує шанси вигри, передовсім через зредукування скількости льосів на 35.000 менше.

Власничка третьої чвертки п. І. М. з Цешина ще не зголосилась, щоб дістати вигру.

Вкінці остання чвертка найшлася у п. **Юлії Любової**, власнички масарської робітні і крамниці в Рабці. На ч. **17270** грає вона вже від кільканацяти років і її терпеливість винагороджена. Спочатку, коли її повідомлено за вигру, приняла вона це за жарт і повірила щойно тоді, коли запевнив її колектор.

Пані Любов залишається вірна і надалі своєму улюбленому числу і засобилась негайно в льос до першої кляси сорокпершої клясової льотерії, бо тягнення починається 17. лютого ц. р.

Всі вигри **в тій льотерії**, з міліоном на чолі, будуть вже поділені не між чотирьох, як дотепер, але між пятьох грачів, що — як слушно зазначили нові міліонери — разом зі зменшеною скількістю випущених чисел зі 195 на 160.000 дуже побільшить шанси вигр.

5. РОКОВИНИ ВОЛОДІННЯ ГІТЛЕРА.

Німеччина величаво відсвяткувала 5. роковини приходу до влади націонал-соціялістичної партії. Мін. Гебельс виголосив перед мікрофоном велику промову до молоді, Гітлер роздав літературні нагороди, багато осіб в армії та в партії дістало аванси. Вечором відбувся святочний похід попід Брандебурську браму.

По широкому світі.

Японський віцеміністр закордонних справ перепросив американського амбасадора за ... домі інциденти з американським секретарем амбасади Аллісоном та обіцяв покарати ... воєнників.

Синдикат французьких металевих робітників, що є під комуністичними впливами, ... словився проти нового „кодексу праці“. З ... гляду на трудноші у суспільних справах передбачують недалеку крізу Шотанового уряду.

В Італії святкуватимуть завтра 15. роковини оснування фашистівської міліції.

Французьке міністерство летунства ... ло делегацію зложену з 5-ох осіб до ... шоб вона познайомилася з англійськими ... тодами продукції літаків.

Перед литовським военним судом у ... станvло 5 осіб під замітом комунізму.

Румунський уряд хоче перевести ... змін прізвищ за минулих 20 літ.

—o—

СВЯТО КРУТ.

Заініцiоване перед кількома роками ... ською молоддю свято в память бою під ... ми, стало тепер загально поширеним святом ... лоді. Треба признати, що молодь вкладає ... то енергії в те, щоб Крутянські Свята ... якнайкраще і ці її заходи вінчаються ...

Заходами львівської молоді Свято ... Львові пройшло цього року особливо ... У пятницю, тобто в навечеря роковин ... панахиди у всіх львівських церквах, про ... звідомляли вже в попередньому числі ... громадянства у тих панахидах була така ... ва, що присутні не вміщались у церквах.

В неділю, 30. ц. м. відбувалися ... тієї нагоди академії та святочні сходини ... них товариствах.

ПРОПАМЯТНА ТАБЛИЦЯ В АКАДЕМІЧНОМУ ДОМІ.

В суботу, 29. січня ц. р. в залі Академічного Дому відкрили Пропамятну Таблицю ... Героїв, що полягли під Крутами. На ... криття відчитано Декларацію Молоді. ... співання національного гимну присутні ... вали память Героїв двохвилинною ... Промову виголосив ред. Володимир ... памятну Таблицю посвятив ... др Гриньох. На закінчення свята, в ... участь молодь та представники ... мадянства, відспівали пісню „Боже ... Єдиний“.

АКАДЕМІЯ В „НАРОДНЬОМУ ДОМІ“

З більших імпрез треба відмітити ... Академію у великій салі „Народнього Дому“ ... ладжену, заходами Українського ... ського Комітету. Саля була виповнена ... головно молоддю обох полів. Тому, ... зачалася майже точно, перші три точки ... вано серед гамору публики, яка шукала ... ми місцями.

Ввесь час Академії сцена була ... Зправа на підвищенні стояли три ... дентської Драматичної Студії у ... них одягах. Зліва на підвищенні ... дурист“ (16-ка). У глибині ... Хор „Бандурист“ під проводом п. О. ... ча виконав пісні: „Чорна рілля ... горі жито“, „Тим зпід Крут“ і ... роям“. Виконання цих точок стояло ... кому рівні, хоч були й деякі ... ливо, що це було наслідком ... ки хору.

Членки Студентської Драматичної ... виконали три рецитації: „... Тичини (М. Боцюрків), „Слово ... жана (О. Николишин) і „Чайка“ — ... щенка (І. Кобзар); крім цього ... нічні картини: „Н...“ — Б. ... лащук і В. Дешик) та „В ... бою“ — Косаченка (В. Ковальчук ... на, О. Фролаківна та Я. ... оформлення В. Ковальчука.

В другій частині виступила ... ристів під проводом п. К. ... 8 бандуристів. „Думу про ...

Жахливий буревій над Галичиною.

Ніччю з суботи 29-то на неділю 30-го січня жахливий буревій, що шалів у тому самому часі також над Англією та Францією, де поробив величезні шкоди, перемінюючи цілі околиці в румовище, — пройшов і над Галичиною.

У **Перемишлі** та в околиці цілу суботу та ніч з суботи на неділю шалів сильний вихор, що позривав дахи з багатьох домів, поперевертав комини, навіть телеграфічні стовпи. У кількох випадках наслідком вихру вибухли пожежі. Найбільше той сильний вітер дався в знаки прохожим над Сяном, куди просто не можна було пройти. У Перемишлі від багатьох літ не памятають такого вітру.

Над **бориславсько-дрогобицьким басейном** цей вихор перейшов у справжній буревій, який повиривав багато дерев з корінням, позривав дахи з хат, зірвав більше як двадцять корон з вертничих веж. На копальні „Фавст“ звалилася вертнича вежа разом з машинною галею, на копальні „Валішко“ вихор перекинув 3 кітлові комини і знищив кітлівню. Матеріяльні шкоди дуже великі.

Цей буревій пройшов і над північною частиною **стрийського повіту.** Сила вітру була така велика, що перевертав на вулиці прохожих та зривав дахи. В **Синевідську Вижнім** зірвав частину даху з залізничого двірця та з одного магазину. Зложені на подвірі тартаку дошки просто вилетіли в повітря. Тому, що вітер повиривав дошки на залізничих мостах, поїзди могли посуватися тільки дуже поволі. Телеграфічний звязок між Синевідськом Вижнім і Сколем був довший час перерваний, був перерваний також доплив струму в місті та на залізничих двірцях. У Синевідську Вижнім не залишився незавалений майже ні один паркан чи пліт. Матеріяльні шкоди, особливо в деревних заведеннях, на підставі провізоричних обрахунків, сягають кільканацять тисяч золотих.

[...]копав п. К. Місевич, „Чого плачеш, Україно" — п. Д. Гонта. Капеля бандуристів виконала „Ой, Морозе", „Стоїть явір" та низку стрілецьких пісень. Могутнє „Слава героям" у виконанні „Бандуриста" закінчило цю Крутянську Академію, що тривала рівно годину.

Впорядчики таких імпрез повинні подбати про більшу салю, щоб не було такого натовпу. Багато осіб з білетами вернулося домів зперед дверей зачиненої салі. Їх місця заняли ті, що мали змогу скоріше перепхатися крізь гардеробу.

ПОКЛІН УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЦЬ ГЕРОЯМ ЗПІД КРУТ.

Українське робітниче жіноцтво, зорганізоване в Товаристві Українських Робітниць „Будучність" у Львові, гідно вшанувало память Крутянських Героїв в неділю 30. січня ц. р. в 7. год. веч. у своїй домівці при вул. Собіського 28. Святочні сходини відкрив провідник Т-ва, о. проф. Севери Дурбак короткою промовою про [...] патріотизму та закінчив візванням до одного[...] моначки в память Героїв, що лягли під Крутами.

Прегарний змістом і формою реферат про бій під Крутами виголосила п. Л. Шавлюкова. Хор робітниць у національних одягах зі Стрийського Кружка під умілим проводом п. Г. Тарнавецької відспівав удатно низку стрілецьких пісень. Деклямували: п. Оля Караїмівна („Крути" — [...]), п. М. Шереметa („Пісня" — Олесь) і п. Д. Стрільбицька („Під Крутами" — О. Бабій). Декляматорки всі у народніх одягах зі Стрийського Кружка Т-ва „Будучність". Вкінці промовив в теплих, патріотичних словах Преосвященний Никита Будка, куратор і опікун Т-ва „Будучність". Національним гимном закінчено ці незвичайно милі святочні сходини.

В ІНШИХ ТОВАРИСТВАХ.

Крутянські Свята відбулися ще в Читальні „Просвіти" на Личакові заходом „Орлів" ім. кн. Осмомисла, в Т-ві „Сила", в Читальні „Просвіти" на Городецькому і в Т-ві „Орли".

—o—

НОВИНКИ.

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глубевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 84-45.

— Вже від лютого 1936 р. провадить Українська Захоронка в Дрогобичі першу і єдину українську колектуру Польського Монополю Льотерійного. Дохід з розпродажі льосів обертається на утримання дітей-сиріт приміщених у тій захоронці. Українські Громадяни, які грають у державній льотерії, повинні підтримувати цю колектуру і тільки в ній купувати льоси, тим самим причинитися до придбання фондів на утримання сиріт у Захоронці. — Замовлення просимо слати складанками (блянкетами) ПКО 8177 Tow. Ukraińska Zachoronka, Drohobycz, ul. św. Jerzego 6. 205 2—2

— Залізнича знижка. Делегати на Загальний Зїзд Рідної Школи одержать у поворотній дорозі зі Львова 50% залізничої знижки до місця виїзду. Головна Управа Рідної Школи.

— Виступ п-і І. Шмериковської-Приймової. Дня 2. лютого ц. р. у салі Ріжнородностей в год. 12. вполудне почуємо Середневічні Леґенди з життя Христа у стилевому виконанні нашої відомої співачки Іванни Шмериковської-Приймової. Твори ці з репертуару Івет Ґільбер будуть виконані перший раз у Львові. Імпрезу влаштовує Тов. Приятелів Музики, яке починає розвивати активну діяльність на музичному полі. Хорові точки виконає хор проф. д-ра Гмитрасевича.

— Розбудовують львівську політехніку. Вже в весну ц. р. мають почати розбудову львівської політехніки. В першу чергу мають збудувати два павільони: Механічної Довідної Станції і Катедри Обробітки Металів.

— Почтовий рух у Козовій. У почтово-телекомунікаційному уряді в Козовій, бережанського повіту, завели цілоденну телефонічну і телеграфічну службу замість дотеперішньої в обмежених годинах.

— Шлюбний постерунок на лаві обвинувачених. [...] обвинувачених перед окружним судом [...] засіли цим разом ті, що звичайно тільки ставлять обвинуваченим. Був це цілий постерунок державної поліції в Соколові, з комендантом [...] Солничиком на чолі, що віддали за надуживання урядовою владою, коли [...] допустилися тим, що побо[...] людей до візнань таких, яких [...]. Тому що візнання свідків були суперечні і не можна було доказати вини обвинуваченим, суд увільнив їх від вини і кари.

— Львівська хроніка. Вийшов з дому і не вернувся 14-літній шклярський помічник Омелян Клячик, замешкалий при Любінській дорозі 12а. Родина за ним шукає. — На забаві у Кульпаркові вмер нагло на удар серця 44-літній службовик заведення для умово недужих Ґустав Ґайслер. — Купцеві Маврикієві Фоенклеві (Жовківська 83) вкрали 220 долярів. Підозрівають у тому послугачку Софію Олійник, яка втікла.

— Краєва хроніка. В часі полювання з нагінкою, яке улаштив підпаємець фільварку Березовиця Велика коло Тернополя Станислав Загурський, гаєвий Ференс ціляючи у заяця застрілив 16-літнього Івана Леськова, що брав участь у нагінці. Леськів умер на місці. — Коло Палагич, повіт Товмач, попала під поїзд 63-літня Петронеля Бернацька з Клубівців. Вона була глуха і не чула надїзджаючого поїзду, який переїхав її на смерть. — У Горожанній Малій, пов. Рудки, у шкільному будинку занялася стеля внаслідок лихої будови печі. Огонь погасили. — У Бережанах на вулиці застрілив хтось б. возьного совітського консуляту у Львові, Івана Басару.

— Жив 104 роки. У Старому Місті під Лежайськом умер Вавжинец Доленга, що народився у 1831 році. Старик до останньої хвилини тішився черствим здоровлям, ще на кілька днів перед смертю рубав дрова. Дочекався уже праправнуків.

— В Нотеці вода прибуває. Найбільший прилив води занотувала гідрографічна стація в Нотеці під Чарнковом. Вода у тій місцевости виступила з берегів і зробила велике озеро. В декотрих місцевостях вода доходить вже до людських осель.

— Ревізія у литовського діяча. Поліція перевела ревізію у відомого литовського діяча кс. Віскомта у Вильні. В часі ревізії заквестіоновано деякі папери та акти.

— Таки дочка. Хоч голяндці може воліли були, хочби так для самої зміни, дочекатися мужеського престолонаслідника, то вістку про те, що кн. Юліянні народилася дочка, приняли вони з великими радощами. Цю вістку проголосила сальва 51 гарматніх вистрілів. В Амстердамі та інших містах Голяндії вийшли на вулиці юрби людности, що радісно манїфестували на честь королівського дому і кн. Юліянни.

— Б. цісар Вільгельм має 79 літ. Б. німецький цісар Вільгельм II святкував у Дорн 79-ті роковини своїх народин. Всі члени давнього пануючого роду Гогенцолернів склали йому побажання.

— Конкурс на памятник Вохліцкому. У Празі проголосили замкнений конкурс на памятник відомому чеському поетові Вохліцкому. Збірка на ту ціль дала досі 160.000 кч.

— Проф. Шмідт поведе наукову експедицію. Недавно появилася була вістка, що відомий дослідник підбігунових околиць проф. Шмідт попав теж в неласку большевицької влади. Та ось часописи пишуть, що рада народніх комісарів ухвалила, щоб проф. Шмідт станув у проводі експедиції, яка має дійти до стації „Північний Бігун", що знаходиться на великанській ледовій кризі.

— Наукова експедиція заблудила. Американська наукова експедиція, що вибралася на досліди лісів та джунґлів над рікою Куювімі в англійській Ґуяні, заблудила і радіовими сигналами С. О. С. взиває ратунку. Бразилійський уряд має вислати на пошуканку за ними літак, що вистартує з Джорджтавн, віддаленого від джунґлів над рікою Куювімі 800 км.

— По американськи. На очах 700 портових робітників які чекали на тижневу виплату, чотирьох уоружених у скоростріли бандитів увійшло до бюра „Міжнародньої Торговельної Спілки", що знаходиться у найбільш оживленому місці побережжя Гадсону. Стероризувавши персонал, заграбили 24.000 долярів та втікли на краденому вантажному самоході.

— Фальшиві гроші у Литві. У цілій Литві появилися у більшій скількости фальшиві 10-літові банкноти. Поліції не вдалося досі впасти на слід фальшівників. Людність зі страху перед фальсифікатами взагалі не хоче приймати 10-літових банкнотів.

— Жертви пожежі в копальні. В часі пожежі в копальні вугля в місцевости Кільсіт біля Ґлеаґов втратило життя 9 гірників.

— Ограбили англійський банк у Пекіні. Шайка міжнародніх бандитів, до якої належало двох американців та кількох інших чужинців, напала на англійський банк у Пекіні та заграбила понад 110 тисяч ен і багато вартісних паперів. Китайська поліція, що викрила кріпку бандитів, звела з ними важку боротьбу, причому одного вбила і десятьох арештувала. Поліція переконана, що цією бандою кермували комуністичні агенти.

— В роковини червоної армії. Штаб червоної армії Далекого Сходу придумав оригінальний спосіб, щоб ушанувати двацятилітні роковини червоної армії, які припадають на 23. лютого. А саме з Хабаровська вийде до Москви полк піхоти, що пройшовши 7200 км. дороги, зложить звіт Сталінові. Якби цей полк робив 40 км. денно, то прийшов би до Москви по 180 днях, тобто малощо не за пів року.

— Італійські капітали в Абісинії. Майже всі італійські акційні спілки, що повстали з метою експльоатації природних багацтв Абісинії, в останньому часі значно збільшили свої закладові капітали. Згідно з останніми обрахунками, у підприємствах, які працюють на терені Абисинії, ульоковано коло 500 міліонів лірів.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ

Повітовий Луг у Львові. Колись, у довоєнних часах Повітова Січ у Львові стала ядром Січової Організації, що відіграла таку почесну ролю в нашій новішій історії, в наших визвольних змаганнях. Не менше значіння має львівський повіт і сьогодні. Тому той повіт, разом із серцем нашого національного життя Львовом, стояв усе в центрі найпильнішої уваги лугового проводу. (В селі Підберізці, львівського повіту, засновано 25. березня 1925 р. перший Луг). Довгі літа сама Головна Старшина Великого Лугу завідувала всіми луговими справами львівського повіту. Але з ростом Лугової Організації в цілому краю та в поширенням агенд Головної Старшини Великого Лугу назріла потреба створити для львівського повіту окремий організаційний апарат, на взірець цілого краю,— Повітовий Луг. З ініціятиви Головної Старшини Великого Лугу відбулася 10. грудня 1937 нарада представників місцевих Лугів львівського повіту. Нарада постановила заснувати львівський Повітовий Луг, вибрала тимчасовий Організаційний Комітет та доручила йому полагодити всі звязані з тим працї формальности. На Основний Загальний Зїзд назначила нарада день 16. січня 1938 року. І справді того дня відбувся у домівці Великого Лугу у Львові при вул. Коперника ч. 5 Основний Загальний Зїзд львівського Повітового Лугу з такою програмою: 1) Відкриття, 2) Звідомлення Тимчасового Організаційного Комітету, 3) Поясненння статуту, 4) Вибір Повітової Старшини, 5) Ухвала висоти членської вкладки, 6) Внески і запити. Наради Зїзду вів дир. Іван Баглай, протокол списував студент університету Тадей Загородний. Відкриваючи Зїзд дир. Баглай, як голова Тимчасового Організаційного Комітету, подав коротке звідомлення з підготовчої праці. Секретар Загородний відчитав і пояснив відповідні параграфи статуту про Повітові Луги. Після цього Зїзд ухвалив одноголосно заснувати львівський Повітовий Луг з осідком Повітової Старшини у Львові. З черги приступив Зїзд до вибору Повітової Старшини. Листу кандидатів виготовила комісія-матка, до якої увійшли: Насонечний, Мота, Харченко, Шур, Загородний, Підгірний і Тарнавський. Згідно з пропозицією комісії-матки вибрав Зїзд зверхні органи львівського Повітового Лугу у такому складі: Повітова Старшина: голова — дир. Іван Баглай, заступник голови — Павло Харченко, секретар — Тадей Загородний, члени — Василь Кміть і Олекса Синявський; заступники — Іван Мороз, Кость Підгірний і Осип Тарнавський; Контрольна Комісія: Василь Шур, Осип Мота і Гринько Гладкий; заступники — Ілько Коваль і Василь Шаволь. З нагоди цього вибору промовив редактор „Вістей з Лугу" дир. Іван Юшишин. Він пригадав членам Повітової Старшини ідеольоґію та завдання Лугової Організації, відповідальність організаторів Лугів перед історією народу, загрів до жертвенної патріотичної праці та висловив сподівання, що Повітова Старшина львівського Повітового Лугу виконає свої завдання, стане праводом організаційної праці для краю і причиниться до здійснення ідеалу Лугової Організації. Голова дир. Іван Баглай подякував за довіря, пообіцяв щиро працювати для львівського повіту та обговорив фінансові потреби Повітового Лугу. Після його промови ухвалив Зїзд членську вкладку від кожного місцевого Лугу для Повітового Лугу по 18 зол. річно, платних по 1.50 зол. у перших пяти днях кожного місяця. Голова Великого Лугу д-р Дашкевич дава пояснення про організаційні справи Товариства. Дир. Іван Юшишин обговорював потребу поширення „Вістей з Лугу" та переміни лугового органу в двотижневик на тижневик. Зголошувал також місцеві Луги до співпраці в комісіях для боротьби з неписьменністю при місцевих читальнях „Просвіти". Короткою промовою голови дир. Івана Баглая та відспіванням лугового гимну „Ой у Лузі.." закінчився 5-годинний наради Загального Зїзду львівського Повітового Лугу.

Хто забуває про свій обовязок супроти Ювилятки „Просвіти", той забуває про майбутню долю Нації.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 1. II. год. 7.45 V симф. концерт Льв. Фільгармонії.

Середа 2. II. год. 12. вполд. „Янек і Франек" казка; год. 3.30 попол. „Дімок в карт"; 7.30 „Дімок в карт".

Четвер 3. II. год. 7.30 „Дімок в карт".

Театр Ріжнородностей:

Вівторок 1. II. год. 8 веч. „Отропиць прощає Львів", прощальний вечір В. Корабйовського.

Середа 2. II. год. 12. вполд. Ранок середношкільних коляд; год. 3.30 попол. „В перфумерії"; год. 7.30 „В перфумерії".

Четвер 3. II. год. 7.30 „Цей і той".

Український Народній Театр ім. М. Садовського

СТРИЯ (саля Євангелицького Дому):
2. 2. Мазепа.
3. II. Супружий меч.
4. II. Гетьман Полуботок.

МИКОЛАЇВ:
5. II. Маруся Богуславка.
6. II. Мазепа.
7. II. Гейша.
8. II. Гетьман Полуботок.

В скорім часі театр завітає до Львова з історичним репертуаром.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

МЕДИКА:
1. II. Процес Мері Деген.
2. II. Довбуш.

ПЕРЕМИШЛЬ (саля Роб. Дому):
3. II. Орленя.
4. II. Процес Мері Деген.
5. II. Під курателею.
6. II. Премієра: Лісова пісня, драма-феєрія в 3 діях з прольогом Лесі Українки.

КІНА.

АПОЛЬО: „Останній алярм".
АТЛЯНТИК: „Предивна брехня Ніни Петровни".
ВАНДА: „Герої Сибіру", „Чу-Чін-Чао".
ГРАЖИНА: „Знахар".
ЕВРОПА: „24 години кохання".
КАСІНО: „Королева передмістя".
КОПЕРНИК: „Історія одної ночі" з Шарлем Бое.
МАРУСЕНЬКА: „Дибук".
МЕТРО: „Княжна".
МІРАЖ: „Дипльоматична жінка".
МУЗА: „Король і хористка".
ПАКС: „Больо та Льольо" (Димпа), „Кінг-Конг".
ПАЛЯС: „Улан князя Йосифа".
РАЙ: „Крайцерова соната" з Ліль Даговер.
РІЯЛЬТО: „Подружжя в любові" з Мирною Лой і Варн. Бакстером.
СВІТ: „Дикі стежки", „Пасажирка зайцем".
СТИЛЕВЕ: „Графиня Владімова" і ревія.
ТОН: „Мистці глупоти", „Дармоїд".
УТІХА: „Підводний човен ч. 9" і ревія.
ХИМЕРА: „Світальні півночі".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Того".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Китай і Індокитай".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 1. лютого 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція. 11.15 Для шкіл: Репортаж із Хохлова; 11.40 Грає Вільям Прімрозе, пл.; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Бетовен: Симфонія ч. 7, пл.; 14.25 Музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. повісти Івана Ляма: „Голови до позолоти", Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. загадки: авд. для старших дітей; 16.05 Фін.-госп. актуалії; 16.15 Розр. концерт, орх.; 16.50, 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „Американським Тибетом"; 17.15 Спів. рецитал Івон де Марк Алу, баритон, у супр. форт.; 17.50 Птахи наших вулиць; 18.00 8.50 Спортові вістки; 18.10 Моди; 18.20 Еспанські й італійські пісні. Євджеєвська сопр., у супр. форт.; 18.35 Для села: Що треба робити у випадку худобячої зарази: Хліб, скринька; 18.40 Шлесьским Бескидом на Бабину Гору; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Десять заслуг і два проступки К. В. Вуйціцького" літер. вечір; 19.30 Хор у супр. форт.; 20.00 „Европа танцює" словно-муз. рев. 20.40 Представляємо спікерів; 20.45 Веч. денник; 21.00 Симф. концерт з Вел. Театру у Львові; 22.00 Танц. музика; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Концерт бажань; 24.00—1.00 Танц. музика з пл.

Середа, 2. лютого 1938.

8.00 Сигнал часу; 8.05 Ранішній денник; 8.15 Розр. концерт із пл.; 9.25 Твори Фр. Куперена з пл.; 11.30 Репортаж із життя; 12.03 Симф. поранок: орх., клярнет; 13.00 20.55 Актуальна гутірка; 13.10 Рецитації прози; 13.30 Музика, орх., спів; 14.45 Для села: „Весілля дочки", фейл. господинь. Музика з пл., „Три леделі" весела авд.; 15.50 „Гокус-покус" авд. для старших дітей; 16.05 Камер. концерт у вик. інстр. ансамблю, спів; 17.00 Із історії польської легкої кавалерії; 17.15 „Вовча ніч" (Свято Матери Божої). муз. авд.; 17.50 „Добре серпе польки"; 18.00 Орхестра берл. опери, пл.; 18.20 „До побачення" муз. авд.; 18.50 19.45 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Словно-муз. ревія „З бабусиного варпету"; 19.30 Коляди у вик. мужного хору; 20.00 Танц. музика у вик. джез. орх.; у перерві в год. 20.20 Куток гумору; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Візита у лікаря, скеч; 22.00 Танц. музика у вик. орх.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Студіо молодих.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 1. лютого 1938.

БЕРЛІН 15.00 18.00 Розр. концерт, 19.10 Фр. композитори, 19.45 Веч. гонія, 20.00 Серенади. БІЛГОРОД 20.00 Пісеньки; БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00 22.00 „Кармен" оп. Бізета; БУДАПЕШТ 12.05 Форт., віол., 13.30 21.30 22.00 Циг. музика, 19.00 Орх. концерт, 20.00 Спів (Гелє — Франція); БУДАПЕШТ II. 19.00, 20.00 21.00 22.00 „Корабель-марево" оп. Вагнера; ВІДЕНЬ 10.50 Солісти (у прогр. „Гопак" Мусоргського), 19.40 Австр.-шв. концерт (австр. нар. музика, спів), 20.45 21.00 „Любов перед судом" вес. авд.; КЕНІГСБЕРГ 19.10 20.00 21.00 „Нивиши" оп. Д'Альбера; КОШИЦІ 18.00 Словно-вок. авд. ЛЯЯПЦІГ 19.25 20.00 21.00 „Лукія з Лямермуру" оп. Доніцетія; МІЛЯНО 17.15 Давні танки, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 24.00 „Отельо" оп. Вердія; ПРАГА 17.40 Форт., 18.10 Нім. авд.: Гутірка, Пісні, 21.00 Орх. концерт, 22.15 Танц. музика; ПАРІ ПТІТ 21.30 22.00 23.00 „Фіделіо" оп. Бетовена; РАДІО ПАРІ 21.15 Камер. концерт, 21.15 22.00 23.00 „Плюто" драма на осн. Арістофана; РИМ 17.15 Сопран. форт., 21.00 22.00 Військ. орх., 22.20 Клявесин; СОФІЯ 19.00 Спів, 19.45 20.00 Камер. музика, 21.00 22.00 Вок. концерт.

Середа, 2. лютого 1938.

БЕРЛІН 17.00 „З мого життя" смичк. квартет е-моль Сметани, 18.00 20.00 Розривк. музика, квінтет, форт., 21.00 Симф. концерт; БІЛГОРОД 20.00 Оп. арії, 20.30 21.00 Гумор, 21.30 Пісеньки; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 18.45 19.00 Популярні мад. пісні, сол., циг. орх.; ВІДЕНЬ 17.30 18.00 Сучасна австр. музика, 19.25 20.00 Фр. музика, 20.55 21.00 Симф. концерт; ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Скрипка, 22.00 Концерт, віол., форт.; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 Комедія, опісля камер. концерт; ПРАГА 18.05 Нім. авд.: Гутірка та „Папільон" Шумана на форт., 19.30 20.00 21.00 „Веселі куми з Віндсору" оп. Ніколяя; РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 21.30 22.00 Вок.-інстр. концерт; РИМ 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Вальківія" оп. Вагнера; СОФІЯ 19.45 20.00 21.00 „Кармен" оп. Бізета.

Радіокутик.

ЛІЧНИЧА ВАРТІСТЬ РАДІОВИХ ХВИЛЬ.

Найбільш знаний у лічництві спосіб вжиття радіових хвиль є використати їх у діатермічних апаратах коротких хвиль. Одначе з поступом дослідів з короткими та ультракороткими хвилями, розвинулася ультра коротнохвильна терапія. Ця техніка дає змогу більш помірковано вплививати на тканку, ніж це робила раніше знана діатермія. Хвору частину тіла вміщується між двома конденсаторами, які є в електричній межі тремтіння. Людське тіло виконує ролю діелектрика, а через діелектричні втрати, витворюються терапевтично теплині ділання. Досі при діланню діатермії, осягали поліпшення тільки у випадках хронічних запалень, а тепер коротнохвильна терапія діяє також і випадки гострого запалення.

Ділання ультракороткохвильної терапії є настільки сильне, що можна нею викликати штучну горячку. У деяких випадках це необхідне для поборення хвороби.

Взагалі радіові хвилі у медицині треба вживати дуже обережно. Надужиття або невідповідне вжиття радіових хвиль неможне шкідливе, як невідповідне користання з сонячних проміння. Ці радіові хвилі особливо діяні при запаленні шкіри та лікуванні хворіб горла, носа та вух, також внутрішних запалень. Запалення мізку та легенів у багатьох випадках вилічовують при помочі „хвильної горячки". Лікувальне значіння хвиль почасти полягає на їх бактеріобічних прикметах. Цю прикмету використовують також при стерилізації харчевих продуктів, та навіть великих кількостей збіжжя. В хірургії короткі хвилі можуть заступити ляцет, коли у відповідному апараті, загостреному на кінці обереться ціла теплана енергія хвиль. При відповідному застосуванні хірург при операції є сам протилежним бігуном та при помочі ультракоротких хвиль, ріже так само добре, як і ляцетом. Цей спосіб нищить усі бактерії з сусідства та не допускає до кріпавлення. В мізкових хворобах такий „електричний ніж" є дуже корисний.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 31. січня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·00 зол.
1 кг. масла експ. включ. з опак.	3·00 зол.
молоко	16—17 сот
яйця (копа)	5·51 зол.

Тенденція вдержана на молоко й масло, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністр. „Діла": Замість цвітів на могилу бл. п. Вол. Темницького, батька дорогої Товаришки Рути зложила І. кл. ліц. при гімн. СС. В. у Львові квоту 12 зол. 50 сот. на Ф. Д. А. М. — В. Пйотровський, судді, Самбір, зол. 1.— за календар „Рідної Школи".

Замість квітів на могилу бл. п. Олени Прокоп зложили члени Учительського Збору д'в. школи ім. Т. Шевченка 30 зол. на Т-во Вакаційних Осель.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ до співпраці інжиніра-мірника зараз. Зголошення до Адміністрації під „Мірник самостійний". 189 4-5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СТУДЕНТ муз.-драм. школи попровадить хор і амат. гурток. Вишколює режисерів. Учить сольового співу. Докладні оферти до „Діла" під „Вправний". 267 1-2

НАУКА

ШКОЛА КРОЮ ЖІНОЧОГО з правом видавання свідоцтв, ведена паризьким моделістом БІНДЕРОМ, дипльомованим у Парижі, Дрезні, Відні. Професор патронату. Приймає вписи — ціни низькі. — Львів, Оссолінських 12. 136 10-12

КУПНО-ПРОДАЖ

КОМПЛЕТНИЙ ДЕТЕКТОР в гарній скринці 11.50. Радієва робітня „Радіотон", Львів, Оссолінських 10, тел 117.41. 171 2-17

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, **НАСІДІВКИ,** великий вибір, **ЗАЯЦЬ,** Оссолінських чотирнацять. 145 9—10

ПРОДАМ парцелю 200 сяжнів в Кривчицях. Листи до Адміністрації „Центрум". 247 2-3

НОВА ҐАЛЯНТЕРІЯ Евген Будзиновський, **Станиславів,** ратуш, поручає ріжного роду ґалянтерійні артикули. 2820 13-20

ПОМАРАНЧЕВУ ШКІРКУ скуповує по 80 сот. за 1 кг. „Продукція" Павлівна 16 і склади „Народньої Торговлі" у Львові. 2—3

РІЖНІ

УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ що існує від 20 літ ІВАН МАРІЯШ, приймає всякі роботи мужеського, жіночого і священичого відділу по поміркованих цінах. Львів, ул. Петра ч. 3. І. 2719 10-10

БЮРО ПРИПОРУЧЕНЬ „СВЯТОВІД" влекшує життя, все полагодить всюди в краю і за кордоном. Львів, Академічна 23, тел 200.08. 2237 26-30

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка ондуляція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань. Сикстуська 8, вхід через браму. 243 2-2